

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 17
November 2015
číslo 9

Večnost' začíná už dnes

Večnosť začína už dnes

Po tieto dni myslíme viac na svojich najbližších zosnulých a konkrétnymi skutkami lásky sa snažíme im vyprosovať Božie milosrdenstvo. Návšteva cintorína a s tým spojené získanie úplných odpustkov pre zosnulých je nielen pietnou spomienkou, ale konkrétnou pomocou dušiam v očistci. Je aj pripomenutím, že večnosť budujeme už teraz.

Kým príroda okolo nás sa obnažuje a listy padajú zo stromov, slávnosť Všetkých svätých nás pozýva, aby sme sa pozreli hore a zahľadeli sa do výšok. Pripomína nám, že nie sme odsúdení k tomu, aby sme navždy spráchniveli v zemi podobne ako listy stromov.

Evanjeliový úryvok nám prináša blahoslavenstvá. Výber práve tohto úryvku na slávnosť Všetkých svätých bol inšpirovaný najmä jedným blahoslavenstvom: „Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.“ Svätí sú tí, ktorí mali hlad a smäd po spravodlivosti, čo v biblickom jazyku znamená, po svätosti. Nezmierili sa s priemernosťou, neuspokojili sa s polovičatosťou. K lepšiemu pochopeniu, kto sú to svätí, nám pomáha aj prvé čítanie z tejto slávnosti: „To sú tí, čo si oprali rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi.“ Svätosť sa prijíma od Krista, nie je vlastnou výrobou. V Starom zákone byť svätý znamenalo „byť oddelený“ od všetkého, čo je nečisté. V kresťanskom význame to znamená skôr opak, čiže „byť zjednotený“, teda byť zjednotený s Kristom.

Viete, aký je rozdiel medzi revolucionárom a svätcom? Aj jeden, aj druhý chcú zmenu. Kým revolucionár začína zmenu od druhých, svätec ju začína od seba. Vyprosujem veľa síl a odvahy pri budovaní svätosti a tiež lásku, ktorá myslí na tých, ktorí našu pomoc potrebujú.

d. o. Marek Hnat

meditačná snímka: M. Magda

HOMÍLIA

na 32. nedeľu, rok B

Ponúkame vám pre duchovné obohatenie sa homílie nášho rodáka, kňaza Mgr. Jána Biroša.

Keď ich duchovný otec doniesol do redakcie, veľmi som sa potešil, lebo nám do nášho duchovného života pribudne aj jeho dlhoročný pohľad na našu vieru cez vysluhovanie sv. omší, zložených z bohoslužby slova a bohoslužby obety.

Svet ctižiadosti a túžby po moci

Každý deň vo svojej práci, vo svojom správaní naplňujeme heslo „niečo za niečo, nič za nič. Zadarmo ani sliepka nehrabe.“ Takéto hesla by sa chceli pretlačiť i do nášho vzťahu k Bohu, chceli by ísť s nami i do kostola. Preto sa nepozastavujeme nad tým, že nám dnešná nedeľa chce pripomenúť, že nesmieme Bohu dávať len preto, aby sme dostávali. Máme mu dávať preto, že mu i tak všetko patrí. Naše hriechy však dokazujú, že sme si často nechávali mnoho pre seba. Čo sme tým získali? Iba vinu, ťažký hriech.

Drahí bratia a sestry,

každé zlo má svoj pôvod, svoj koreň v ľudskej ctižiadostivosti a v túžbe po moci a peniazoch. Neplatí to len v oblasti profánnej, civilnej, ale, žiaľ, i tam, kde by sme to nečakali, v náboženstve. Hlad po moci je najväčším pokušením a mnoho ľudí mu podlieha. Keď sa raz pýtali pruského kráľa Hendricha II., prečo sa pustil do nebezpečného dobrodružstva sedemročnej vojny, priznal sa úprimne, že ho k tomu hnala ctižiadostivosť a túžba byť veľkým a slávnym. Koľko miliónov ľudí v dejinách padlo za obeť niekoľkým málo ctižiadostivých jedincov, panovníkov?! Príčinou hrôzovlády Hitlera, Stalina, z ktorého príkazu vykrvácali milióny, bola

ctižiadosť a dychtivosť triumfovať nad celým svetom.

Svet ctižiadosti a túžby po moci bol Kristovi celkom cudzí. Nemal pre neho pochopenie. Dnešné evanjelium to názorne ukazuje na chovaní zákonníkov, na ich márnomyseľnosti a túžbe povyšovať sa nad jednoduchý ľud.

Zákonníci boli priam posadnutí

Zákonníci boli priam posadnutí tým, aby sa im ľudia ukláňali, rešpektovali ich a nápadne ich pozdravovali. Aby na seba upozornili, nosili na konci plášťa tzv. cicesy, ktorými poštrngávali, ak si ich niekto nevšímal. Pri bohoslužbách a spoločenských hostinách sa domáhali popredných miest. Znie to dnes akoby šľahol bičom, keď Kristus hovorí: „Vyjedajú domy

milodary, púte a iné veľké skutky. Pán Boh vyžaduje oddanosť ducha, oddanosť srdca, ochotu plniť Božiu vôľu. Ak toto hlavné chýba, potom sa Pán Ježiš sťažuje: „Tento ľud si ma ctí iba perami, ale jeho srdce je ďaleko odo mňa.“

Ľudia si uzmierovali božstvo

Bratia a sestry, ľudia si po tisícročia uzmierovali božstvo prinášaním obetných zvierat. Mnohokrát dokonca ľudskými obeťami. V Mexiku sa našli lebky tisícov ľudí, ktorí boli povraždení na počesť božstva. Feničania hádzali malé deti do náručia rozpálenej sochy boha Molocha. Človek sa domnieval, že len v krutých vonkajších obetiach sa môže najlepšie prejavíť. Od Kristových dôb platí iný zákon. Od každého človeka Boh

čaká len jeden dar, vnútorné zmýšľanie, lásku, ktorou miluje Boha z celého srdca, z celej svojej duše a z celej svojej sily. Nie bezdôvodne uvádza evanjelium prípad chudobnej vdovy. Pán Ježiš mal zvlášť rád malých, jednoduchých ľudí. U nich práve nachádzal to, čo u človeka hľadal. Čisté zmýšľanie, súhlas medzi ústami a srdcom. Minca chudobnej vdovy sa stala okrídleným slovom, ktoré kde-kto používa. Je však niečím viac ako iba okrídleným slovom. Je žalobou

Nie bezdôvodne uvádza evanjelium prípad chudobnej vdovy. Pán Ježiš mal zvlášť rád malých, jednoduchých ľudí. U nich práve nachádzal to, čo u človeka hľadal. Čisté zmýšľanie, súhlas medzi ústami a srdcom.

vdovám a za to sa dlho modlia, ale len na oko.“ Zaujíma, vtedy najmä vdovy štedro obdarovávali zákonníkov a tí im sľúbili, že sa budú za nich modliť. Z chovania zákonníkov je zrejmé, ako boli nekonečne ďaleko od Boha. Boh je duch a žiada v prvom rade od človeka ducha a čisté zmýšľanie a nie dlhé modlitby,

aj príkladom zároveň.

Ku chrámovej pokladnici prichádzalo mnoho boháčov

Kristus sa zastavil na nádvorí chrámu oproti chrámovej pokladnici. Posadil sa a pozoroval ľudí pri pokladnici, díval sa, čo ľudia do nej dávali. Dary boli vždy podstatnou časťou bohoslužby. Tieto dnešné nie sú výmyslom poslednej doby, nadväzujú na odvekú tradíciu. Ku chrámovej pokladnici prichádzalo mnoho boháčov, ktorí nič neskrývali. Dávali verejne a bohato. Každý mohol a taktiež mal vedieť, o akú sumu milodarom prišli. Chudobná vdova bola ostýchavá, nesmelá. Nemohla nijako konkurovať boháčom. Rozpačito a hanblivo vhodila do pokladnice dve drobné mince. Vhodila všetko, nič viac nemala. Pán Ježiš to dobre videl, zavolať k sebe učeníkov a ocenil skutok vdovy takto: „Táto chudobná vdova dala viac, ako všetci ostatní...“ Dôvod, prečo? Boháči dávali len z prebytku, nestali sa tým darom chudobnejšími. Ich dar ich nijako nezabolel. Vdova však zo svojho nedostatku dala, čo mala, všetko, z čoho mala byť živá. Inými slovami, pred Bohom nerozhoduje veľkosť daru, ale zmýšľanie srdca.

Aký je náš úmysel?

Povedzme si takto. Niekoľko má na vklade 10, 40, 100 tisíc eur a nikdy ako veriaci neprispieje na potreby chrámu, alebo prispeje 10 centami. Aký je jeho úmysel? Aká je jeho obeta na slávu Božiu? Sú však aj takí ľudia, ktorí všetko obetujú na slávu a česť Božiu. A on ako veriaci nechce nič obetovať. Pán Ježiš pozerá na úmysel, ale ten úmysel sa musí nejakým prejavovať. Pán sa pozerá na naše myšlienky aj teraz, čo si kto o tom

ilustračná snímka: Martin Magda

myslí. Do kostola však nenosíme len peniaze ako obeť. Sú i iné možnosti. Po kázni a vyznaní viery v Boha je ďalšia časť svätej omše, ktorú nazývame obetovaním. Pamätajme, že je to jedna z troch hlavných častí svätej omše. Ako dôležité je premenenie a sväté prijímanie, tak je dôležité i obetovanie. V niektorých chudobných krajinách sa vtedy pri svätej omši rozdeľujú chudobným peniaze a dary od veriacich. Kňaz prijíma svojimi rukami dary veriacich, to preto po obetovaní je umývanie rúk zavedené v každej svätej omši na celom svete. U nás je to len symbolické. My veriaci máme vytvoriť živú spojitosť svätej omše s denným životom. Aká to veľká škoda, že je mnoho divákov zastrčených v tých najneviditeľnejších kútoch. Prosím vás, môže mať činnú účasť pri oltári vpredu, kto si sadne za organ, alebo stojí na schodoch chóru, alebo na ceste pred kos-

tolom? Je možné odtiaľ prísť na sväté prijímanie? Už svojím postojom vyjadruje, čo si o bohoslužbe myslí, kto stojí na spomínaných miestach.

Dva haliere

Dva haliere chudobnej vdovy mali zaľúbenie v Božích očiach, kým o Herodesových miliónoch, ktoré vynaložil na stavbu jeruzalemského chrámu sa mlčí. Boh hľadá na srdce. Preto sa netrápme nad tým, že nemáme toho mnoho, ale hľadme, aby sme aspoň to málo, čo máme, dali zo srdca. Kňaz sám to prostredníctvom medzi Bohom a farnosťou neutiahne. „My do kostela nechodíme, za nás to táhne babička...“, čítal som kdesi v českom časopise.

Prosme preto dnes, aby sme pochopili obeť svätej omše a obeť svojho života, ktorý patrí len a jedine Pánu Bohu. Amen.

Mgr. Ján Biroš

Zomrel nitriansky emeritný biskup, kardinál Ján Chryzostom Korec

“S bolesťou sme prijali správu o odchode tohto veľkého svedka nezlomnej viery, ku ktorému prechová vame obdiv a úctu. Pozyvame veriacich k modlitbám a tichej spomienke na pána kardinála. Nitrianskemu biskupstvu vyjadrujeme našu úprimnú účasť v tejto chvíli nášho spoločného zármutku,” povedal v mene slovenských biskupov predseda KBS Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup metropolita.

Ján Chryzostom kardinál Korec sa narodil 22. januára 1924 v Bošanoch. Dňa 15. septembra 1939 vstúpil v Ružomberku do rehole jezuitov. V roku 1944 maturoval na Gymnáziu v Kláštore pod Znievom, kam chodil ako externý študent. Od roku 1945 študoval na Filozofickom inštitúte Spoločnosti Ježišovej v Brne. Potom odišiel do Trnavy, kde pomáhal v redakcii Posla a študoval štvorročnú teológiu. Po likvidácii reholí a kláštorov v roku 1950 bol spolu s rehoľnými spolubratmi internovaný od 14. apríla 1950 v Jasove, potom v Podolínci a od 20. septembra 1950 v Pezinku. Odtiaľto bol donútený odísť do civilného života. V tom istom roku (1. októbra 1950) bol tajne vysvätený v Rožňave za kňaza a po uväznení a internovaní takmer všetkých oficiálnych biskupov, bol ako 27-ročný 24. augusta 1951 tajne vysvätený za biskupa, otcom biskupom Pavlom Hnilicom. Konsekrácia sa uskutočnila na základe rozsiahlych fakúlt Svätého Otca Pia XII. pre naše krajiny.

Biskupská služba

Biskupskú službu však nemohol vykonávať verejne. Po celý tento čas pracoval ako robotník. V tomto období oprávnené desať rokov každý deň očakával, že príde pre neho Štátna bezpečnosť, ako sa to stalo v mnohých prípadoch jeho spolubratom v reholi, či diecéznym kňazom alebo veriacim laikom. O to viac, že vedeli o ňom, že je biskup a vyvíja aktívnu apoštolskú činnosť, ba i tajne ordinuje kňazov. Bolo to však, ako sám spomína, obdobie preniknuté nádejou a dôverou v Boha. Dňa 11. marca 1960 bol zaistený a 21. mája odsúdený ako vlastizradca – pre náboženskú činnosť medzi študentmi na 12 rokov väzenia, ktoré prežil v neľudských podmienkach s mnohými kňazmi v Prahe na Pankráci, Ruzyni a Valdiciach. Z väzenia sa vrátil 24. februára 1968 s podlomeným zdravím. Napriek tomu sa zapojil do nadšenej obnovy náboženského života.

"Tajný biskup"

Dňa 8. júla 1969 ho prijal na osobitnej audiencii pápež Pavol VI., ktorý na údiv mnohých odovzdal „tajnému“ biskupovi Korcovi svoje biskupské insígnie. Po návrate do vlasti však nedostal súhlas zo strany štátu k pastoračii, a preto pokračoval v práci ako robotník, naposledy ako opravár výťahov v Petržalke. I v tejto situácii nezostal nečinný. Kontakt s mladými ľuďmi, apoštolát v rôznej forme, ale i bohatá literárna činnosť mu vyplnili každú voľnú chvíľu. Vo svojich dielach sa javí ako teológ, filozof, historik, etik a sociológ. V širokej palete jeho diel sa objavujú práce ako aktuálne diskusie s prírodnými vedami, ktoré často prekračujú svoju vedeckú kompetenciu a prispievajú k dezinformácii v základných životných otázkach. Ako veľký znalec ľudskej duše sa zamýšľala nad pôvodom človeka a jeho životnou cestou. Súčasne tvorí aktuálne práce, týkajúce sa problémov náboženského života a Katolíckej cirkvi na Slovensku. V množstve asi šesťdesiatich diel pomerne veľkého rozsahu má popredné miesto duchovná literatúra.

Zmena spoločenského systému po roku 1989 zasiahla aj do jeho života. Dňa 7. januára 1990 sa stal rektorom Kňazského seminára sv. Cyrila a Metoda v Bratislave. Významným okamihom jeho života sa stal 6. február 1990, keď na výslovnú žiadosť Svätého Otca Jána Pavla II. bol menovaný za nitrianskeho diecézneho biskupa. Kánonicky správu diecézy prevzal 22. februára 1990 a požehnané ju spravoval do 16. júla 2005. Dňa 28. júna 1991 ho v konzistóriu ustanovil pápež Ján Pavol II. za kardinála. Menovanie bolo ohlásené na všeobecnej audiencii 29. mája 1991. Ján Chryzostom kardinál Korec bol prvým predstaviteľom slovenskej cirkevnej provincie, ktorému sa dostalo vďaka osobným kvalitám takej cti, že sa stal členom kardinálskeho kolégia. Ako emeritný biskup býval až do svojho úmrtia v Nitre.

(TK KBS)

... nech odpočívajú v pokoji!

Milí čitatelia,

tieto „dušičkové“ dni nás nútia, aby sme porozmýšľali, čo nám chcú priniesť, povedať.

Nepredpojatý rozum ľahko uverí, že jestvuje očistec. Protestantizmus však nechce chápať tieto pravdy, hoci pravda o očistci je hlboko zakorenená v kresťanskom ľude. Či nechápe ľudský rozum, ako je ťažko tvrdiť, že po smrti každá duša, ktorá nebola zatratená, hneď sa uberá do neba?

„Do neba predsa nedôjde nič nečisté“

Ak bolo tvojej matke či otcovi dajme tomu 60 rokov, koľko mali všedných hriechov možno za týždeň? A koľko ich bolo za rok, nehoriac za všetky roky života, odkedy dospeli k užívaniu rozumu? Povieš: „Moja matka sa snažila robiť pokánie za svoje hriechy modlitbou, dobrými skutkami, zvlášť prijímaním svätých sviatostí, pôstmi, almužnami.“ Odpovedám: „Šťastná to matka, ak si to všetko vytrpela, ale robí to takto každá matka, každý kresťan? Koľko je tých, ktorí si tu odpykali svoje všedné hriechy, ale neodčinili časné tresty?! Môžu teda s týmito zvyškami a s neodpykanými trestami ihneď vojsť do neba? Iste nie. Lebo kde by sa potom podela múdrosť, spravodlivosť a svätosť Božia? Veď v apokalypse, v knihe Nového zákona predsa čítame: „Do neba predsa nedôjde nič nečisté.“

Každý zákonodarca k zákonu pripája ako sankciu spravodlivosti trest za prestúpenie zákona. Tak je to rozumné. Inak by sa mu poddaní vysmievali. Tak tomu musí byť i u Boha so všednými hriechmi. Veď kto by sa ich varoval a kto by robil

za nepokánie, keby vedel, že v každom prípade to znamená ihneď prísť do neba.

Čo uznáva rozum, to nám jasne hovorí viera

Vo Svätom písme v knihe Machabejcov čítame, ako Júda Machabejský po boji s Gordiášom zbieral telá padlých židov. Spozoroval, že všetci padlí v boji boli len tí, ktorí mali pod košefami amulety pohanských bôžikov. A predsa, židom bolo zakázané dotýkať sa takýchto pohanských symbolov. A bolo jasné, že padli práve pre túto príčinu. Šlachetný Júda Machabejský potom napomínal ľud, aby sa chránili podobného hriechu, vidiac svojimi očami, čo sa stalo pre hriechy tých, ktorí padli. A urobil zbierku. Poslal dvanásťtisíc drachiem striebra do Jeruzalema, aby bola obetovaná obeta za hriechy padlých v boji. Svätopisec ešte poznamenáva: „Preto svätá a spasiteľná je myšlienka modliť sa za mŕtvych, aby boli zbavení hriechov.“ Z toho vyplýva, že ak padlí v boji mohli byť hriechov zbavení, neboli zatratení, a keď ešte neboli očistení od hriechov, nemohli vojsť do neba. Kam teda prišli? No na tretie miesto t.j. do očistca.

Kristus Pán sám hovorí o väzení, z ktorého uväznený nevyjde, dokiaľ nezaplatí do posledného haliera. „Veru, hovorím Ti, nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do posledného haliera“ (Mt 5,26).

Akéže je to väzenie, ktoré spomína Pán Ježiš?

Nebo nie je tým väzením, z neba predsa nikto nebude utekať. Peklo tiež nie je väzením, lebo z toho nikto nemôže viac vyjsť. Je a musí byť teda tretie miesto, z ktorého

sa dá vyjsť po splatení posledného haliera, či hriechu duší zomrelých a tým miestom je očistec. Tresty očistca sú nadmieru väčšie nad naše pochopenie. Sú také veľké, že podľa učenia teológov sa im nevyrovná žiadny pozemský trest. Predovšetkým najväčšia duševná bolesť je bolesť odlúčenia duše od Boha.

Bolesť odlúčenia

Aj na zemi je najväčšia duševná bolesť, bolesť odlúčenia. Toto odlúčenie je tým bolestnejšie, čím užšie a priateľskejšie bolo toto spojenie. Aké trpké je odlúčenie priateľov, nevesty od ženícha, dieťaťa od starostlivej matky a otca, vyhnanca z milovanej vlasti. Mnohí sa nad takou stratou pomiatli na rozume, zošaleli. Nič však k sebe tak úzko nepatrí ako duša a Boh, duša Bohom stvorená. Pretože duša bola stvorená pre Boha a v Bohu má každá duša svoj cieľ. Teraz o tom všetkom máme slabé a nedostatočné pojmy, preto tak málo po Bohu túžime, málo nás bolí, keď sa od neho všedným hriechom a vlačnosťou vzdalujeme. Stačí, aby začalo pršať a mnoho ľudí to odradí od cesty do kostola. Ale keď sa naša duša odlúči od tela a od všetkého pozemského, potom všetkými silami sa ponesie, upne k Pánu Bohu, k svojmu jedinému a najväčšiemu cieľu. Pretože si však duša neodpykala všetky ľahké hriechy a všetky tresty a teda nie je celkom čistá, bude neúprosnou spravodlivosťou vrazená dolu do očistca. Tu bude vzdychať:

„Otvorte sa brány večného mesta“

„Otvorte sa brány večného mesta, nech môžem vojsť k svojmu več-

ilustračná snímka: Martin Magda

nému kráľovi. "Ale cez všetky naše vzdychy zostanú brány očistca ztvorené. K tejto bolesti odlúčená od Boha pristupujú i citeľné tresty, najmä tak často Kristom Pánom spomínaný oheň, ktorý má podľa učenia teológov rovnaké vlastnosti ako oheň pekelný, lenže v očistci netrvá večne. Toto stačí k strašnej predstave o údele duší v očistci.

Kto sú duše v očistci

Ale, kto sú tie duše v očistci? Sú to najmilšie dietky našej nebeskej Matky Panny Márie. Nesmieme si o nich robiť nesprávne predstavy. Duše v očistci nemajú už viac zlých náklonností, preto už nemôžu viacej zhešiť. Priniesli so sebou len viny z minulého pozemského života, za ktoré si zaslúžené tresty ešte neodpykali. Sú plné lásky k Bohu a k Panne Márii. Nieto už z nich nebezpečenstva, žeby sa tejto

láske spreneverili a od materského srdca Máriinho odlúčili. Vedia o tom, že večná blaženosť ich už neminie. Ale my sme ešte plní nielen menších či väčších chýb, ale môžeme aj hlboko klesnúť a od svojej Matky Márie môžeme byť naveky odlúčení. Duše v očistci si vo svojom smutnom stave nemôžu nijako pomôcť. Na zemi si dokáže trpiaci človek pomôcť. Keď príde o ruku, má ešte druhú, keď príde i o tú, môže poprosiť iného človeka, aby mu podal pokrm či šaty. Duše v očistci však nemôžu nič také konať, lebo sú celkom bezmocné. Ale to neznamená, žeby im nemohli pomôcť iní. Najväčšou pomocou podľa súkromných zjavení z očistca je preblahoslavená Panna Mária. Ako im pomáha? V prvom rade svojim príhovorom, prosiac za ne. Každá duša zjaviaca sa

ľudom na tejto zemi, o tom vydáva veľké svedectvo pápež Ján XXIII., ktorý vyliečil Katarínu Kapitáni v Taliansku, zjavil sa 25.6.1966 a uzdravenej rehoľnej sestre povedal, nech sa ľudia modlia svätý ruženec: "Od dôb, čo som sa stal pápežom, každý deň som sa modlil celý ruženec. Ach, Panna Mária, ach, Panna Mária!!!"

Preblahoslavená Panna Mária

Panna Mária obetuje božskej spravodlivosti svoje zásluhy ako náhradu za ich neodpykané tresty. Vefa duší je vyslobodených na mariánske sviatky, najmä na sviatok Nanebovzatia Panny Márie. Vefa duší dostáva amnestiu na deň dušičiek, no najviac duší opúšťa očistec pri polnočnej svätej omši. I my môžeme pomáhať duším v očistci modlitbou za ne a dobrými skutkami, ktoré obetujeme za odpustenie ich trestov. Každý deň sa deje veľmi mnoho za duše v očistci. Koľko kresťanov, zvlášť kňazov sa za ne modlí, koľko svätých omší sa denne za ne obetuje.s

Milí čitatelia, pomáhajme radi duším v očistci. Prostriedky na to sú: modlitba, byť prítomný na svätej omši a obetovať sväté omše a iné dobré skutky za duše v očistci. Pomáhajme im tým viac, čím užšie boli tu na zemi s nami spojené. Koľko umierajúcich rodičov prosilo vás, deti, aby ste na nich nezabúdali. A nezabúdajme ani na iné duše v očistci. Keď im pomôžeme z trápenia, iste i ony sa nám za to raz odvdčia. Budú nás spomínať, keď budeme umierať. Amen.

„Odpocínutie večné daj zomrelým duším, ó, Pane, a svetlo večné nech im svieti, nech odpocívajú v pokoji. Amen.“

Mgr. Ján Biroš

Rozhovor

Košický arcibiskup, metropolita Bernard Bober sa 3. novembra dožil 65 rokov. Pri tejto príležitosti sa s ním Katolícke noviny porozprávali o jeho detstve, rodnej obci, ale aj o povinnostiach v rámci Konferencie biskupov Slovenska, o aktuálnej utečeneckej kríze i návšteve Ad limina apostolorum.

„Každé ráno, keď vstávam, žehnám svoju rodnú obec“

Mons. Bernard Bober,

košický arcibiskup metropolita

snímka: Martin Magda

Narodili ste sa v Zbudskom Dlhom, dedinke na východe Slovenska. Je všeobecne známe, že sa vrelo k rodákovi hlásite, kdekoľvek ich stretnete. Koho, čo nikdy neobídete, ak zavítate do rodnej obce?

Moje návštevy v rodnej obci boli kedysi častejšie aj pestrejšie; častejšie v tom, že som prišiel viackrát do roka, a pestrejšie, že som navštívil viacerých ľudí. Keď tam teraz prichádzam, vždy idem najprv na faru, navštívim farský kostol, cintorín, kde mám pochovaných rodičov, ktorí zomreli ešte pred rokom 1990, starých rodičov, sestru a blízkych ľudí, s ktorými som prežíval detstvo a mladšiu etapu života pri hrách, rybačkách, zimných športoch, pri práci, s ktorými som chodil aj na huby. Potom, pravdaže, navštívim rodinu. Keď stretnem niekoho známeho na ulici, pristavím sa na pár slov, či už sú to mladší, ale najmä starší. Na nich myslím stále, každý deň. Ráno, keď vstávam, žehnám svoju rodnú obec a všetkých tých, ktorých tam mám. Požehnanie však rozširujem aj na ďalšie obce: moja mamka pochádzala z Hrabovca nad Laborcom, z filiálky našej farnosti, takže žehnám aj Hrabovčanov, ale aj obyvateľov ďalších filiállok, ktorými sú Jabloň a Slovenské Krivé. **V júli uplynulo päť rokov, odkedy ste kanonicky prevzali úrad košického arcibiskupa. Ktoré plány a vízie sa vám už podarilo zrealizovať a čo všetko je ešte pred vami, ak Pán Ježiš požehná a dá vám silu?**

Od roku 1993 som bol pomocným biskupom pánovi biskupovi a neskôr arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi, takže sme spolu prežívali a riešili rôzne situácie, nápady i problémy, niekedy sme si museli

aj kriticky povedať, čo by nám nemalo vypadnúť z nášho pohľadu a našich aktivít. Na druhej strane sa pre mňa v roku 2010 skončila etapa pomocného biskupa a bolo treba prevziať zodpovednosť úradu košického arcibiskupa. Prvé, na čo som sa zameral, bol začiatok dejín nášho Košického arcibiskupstva, ktorého patrónom je sv. Ondrej. Preto som hneď vyhlásil Rok sv. Ondreja. V tejto súvislosti sme sa pripravovali aj na privítanie relikvie sv. Ondreja, ktorú sme dostali od arcibiskupa z Amalfi. Rok sv. Ondreja sme prežívali s myšlienkami na jeho apoštolskú činnosť, skúsenosť i na to, prečo si ho vyvolili naši predchodcovia biskupi, predovšetkým pán biskup Andrej Szabó za patróna diecézy. Istotne bol dôvod taký, že ide o svätca, ktorý je veľmi uctievaný najmä vo východných cirkvách a Košické biskupstvo sa nachádza na území

stretu východu a západu.

Osobne som si dal záväzok pri preberaní úradu košického arcibiskupa, že sa budem snažiť byť predovšetkým zrozumiteľný. Zrozumiteľný vo svojich postojoch aj vo vyjadrovaní právd viery a takisto chcem byť blízko kňazom aj veriacim. Treba povedať i to, že máme za sebou aj diecéznu synodu, ktorú viedol pán arcibiskup Alojz Tkáč, takže sú tu záväzky vyplývajúce z jednotlivých dekrétov a rozhodnutí - toto je pre mňa norma, ktorú sa snažím naplňovať. Do budúcnosti by som chcel povedať, že chcem použiť to, čo mám v sebe, teda najmä byť človekom, byť blízko kňazom, byť im nápomocný, rozumieť im; je tu generačná výmena, starí kňazi nám už pomaly odchádzajú a na ich miesta nastupujú mladší. A tiež načúvať ľuďom, lebo dnes už ľudia majú aj kritickejší pohľad na naše účinkovanie, na Cirkev a sú aj

náročnejší, preto hovorím, že tieto náročnosti musíme dobre zvládať, aby sme sa ľuďom neodcudzovali.

V rámci Konferencie biskupov Slovenska ste predsedom Komisie KBS pre katechizáciu a školstvo a Rady KBS pre Rómov a menšiny. Čo obnáša práca na týchto postoch?

Prvé, čo by bolo treba spomenúť, je, že sa stretávam na celoslovenskej úrovni so všetkými tými, čo majú na starosti katechézu v diecézach, katolícke školstvo a farskú katechézu. Po druhé, dostávam množstvo informácií a pohľadov, napríklad teraz sme pripravovali učebnice na vyučovanie náboženstva či už na štátnych, súkromných alebo aj na našich katolíckych školách. Hľadám odpovede, či sme naozaj blízko deťom, aby tomu rozumeli a aby boli nadšené. Potom sa niekoľkokrát do roka stretávame v rámci Subkomisie pre

Birmovka 2013

snímka: Martin Magda

katolícke školy a Subkomisie pre školské vyučovanie náboženstva. Žiaľ, stretávame sa aj s problémami pri vyučovaní, keď hodnotíme katechézu, či ju dobre zvládame. Musím povedať, že katechéza by mohla byť lepšia, bolo by ju treba brať poctivejšie. Preto sa snažím aj na stretnutiach so spolubratmi biskupmi apelovať na to, aby sa nezabúdalo na kvalitu katechézy a výšku úrovne katolíckych škôl, lebo sú to iné typy škôl. Čo sa týka stupňa, sú rovnaké ako každá štátna či súkromná škola, ale my v nich musíme zachovať aj ducha katolicity a Cirkvi.

Čo nesmie chýbať dobrej katechéze, čo je pre ňu podstatné?

Dobrá katechéza musí byť ohlasovaná s radosťou. Vyučujúci by mal byť pripravený na to, že ide medzi deti, ktoré čítajú najprv z jeho tváre, z jeho očí - ako z displeja, aký predmet budú mať, čo im ide ohlasovať. Takže prvá vec je osobný prístup. Druhá vec je vedieť zareagovať na podnety žiakov; deti nie sú vždy poslušné a pokojné. No treba zvládnuť aj takúto atmosféru vyučovania a neznervóznieť, naopak, usilovať sa každú situáciu použiť nato, aby sme z nej vyšli ako tí, ktorí zvládajú vyučovanie a každý problém, ktorý sa počas katechézy vyskytne. Čo tam má byť, je príklad, svedectvo, projekcia na praktický život - aby deti nedostávali iba líniu teórie, slov, ale vedeli, ako ju treba uvádzať do praxe.

Spomínate si ešte na hodiny náboženstva, na ktoré ste chodili na základnej škole ako žiak?

Dobre si pamätám na prípravu na prvú svätú spoveď a prvé sväté prijímanie. Vtedy nám pán farár písal otázky na preklepový papier, mali sme asi desať takých papie-

Birmovka 2013

snímka: Martin Magda

rov, kde bolo všeobecné opakovanie. Odpoveď na každú otázku som vedel spamäti, v tom sme sa so spolužiakmi aj pretekali. Svoju prvému duchovnému otcovi Jozefovi Špacayovi, ktorý je už nebohý, dodnes ďakujem, že ma viedol k miništrovaniu, a to ešte pri tridentskej svätej omši, volali sme to miništrancia. Úvodné a sprievodné odpovede súvisiace s takzvanou tridentskou svätou omšou sme museli ovládať po latinsky. S latinčinou som sa stretol ako druhák na základnej škole. Bolo to pre mňa zvláštne, lebo to bola iná reč, ktorú som síce už počul v kostole, ale ktorou sa doma nerozprávalo. Bola pre mňa tajomná a príťažlivá.

V ďalšom stupni základnej školy, na ktorú som chodil do susednej dediny, ma náboženstvo učil iný duchovný otec. Vytvoril z nás skupinky a mali sme sa vyskúšať navzájom a dať si aj navzájom známku. Tak nám dôveroval. Či to niekto zneužíval, neviem povedať, ale každý mal dobrú známku (úsmev.)

O niekoľko rokov sa karta obrátila; vaše kaplánske časy určite predstavovali aj prácu s deťmi. Existuje „recept“ na to, ako najlepšie vysvetliť deťom podstatu katolíckej viery?

Ako som už spomínal, najdôležitejšie je, aby človek vstúpil do triedy s jasným displejom, radosným pohľadom, aby deti hneď

Birmovka 2013

snímka: Martin Magda

vedeli, že človek, ktorý medzi ne prichádza, nie je úplne cudzí a že im chce niečo dať. Každý, kto ide na návštevu, chce niečo priniesť. U nás to bolo vždy tak, že keď k nám prišla babka, doniesla nám deťom cukrík. Ak prišiel otec z práce po dlhšom čase, tiež sme niečo čakali. Aj keď mama išla do mesta, očakávali sme, že nám prinesie čosi, čo nie je každodenné. Napriek tomu, že súčasné deti majú hračiek aj sladkostí dosť, predsa chcú vedieť, čo im ich vyučujúci chce dnes odovzdať a tiež ich zaujíma, či to je jeho vlastné, či tomu sám verí alebo či to má len načítané. To je ten recept: aby to, čo dávam, bolo najprv mojím vlastníctvom - ja som to prijal a ja z toho žijem. Potom

sa určite možno ľahšie dostať do detských uší aj srdiec.

Ako kňaz ste dlhé roky pastoračne pôsobili medzi Rómami v Kecerovciach. Čím vám títo vaši veriaci prirástli k srdcu?

Rómovia mi nikdy neboli vzdialení, lebo žili a žijú aj v našej dedine. Ako dieťa som vnímal, v akých podmienkach žijú a bolo mi z toho smutno. Nevedel som vtedy pochopiť ani zmeniť, prečo tí ľudia tak žijú, prečo nemôžu žiť ako my „gadžovia“. Tiež som videl, ako sme sa oddeľovali už len pohľadom, Cigán alebo Róm bol čosi iné. V tom som rástol. Moja mama bola krstná pri niekoľkých cigánskych krstoch a tieto kmotry k nám stále chodili čosi požičať či vypýtať. Keď

som videl, v akom otrhanom oblečení prišla z dialky, jedna z nich v treskúcej zime a pritom povedala, že „nemá čo dať deťom jesť“, bolo mi jej veľmi ľúto. Aj som rozmýšľal, či nemáme vziať niektoré dieťa medzi nás. Samozrejme, tieto spomienky vo mne rezonovali, keď som sa stal farárom v Kecerovciach. Na Rómoch som si veľmi cenil, že mali úctu ku kňazovi. Neviem, žeby ma niekto z nich podviedol. Vždy som ich usmerňoval, aby mi povedali pravdu, lebo len vtedy im môžem pomôcť, ak mi odhalia skutočnú problematiku vo svojich životoch, že manžel už bol niekoľkokrát vo väzení, prečo nechodia do kostola... To bol asi podnet, aby som sa im viac venoval, aby som ich

pritiahol do kostola. Zároveň som pripravoval na prvé sväté prijímanie deti aj dospelých, bola aj birmovka. Vyžadovalo si to trpezlivosť, ale oni boli veľmi vďační, aj za malú vec vedeli poďakovať. V súčasnosti, keď mám na starosti aj Radu KBS pre Rómov a menšiny, stretávam sa s kňazmi a rehoľnými sestrami, ktorí sa Rómom venujú, zaujímam sa o ich pohľad na túto pastoračiu. Skúsenosť hovorí, že iba permanentné pôsobenie vo výchove prinesie aj výsledky. Pravda je taká, že tam, kde sa Rómom venujeme niekoľko rokov, sú výsledky viditeľné.

Vaše biskupské heslo je: S láskou, poslušnosťou a milosrdenstvom. O niekoľko týždňov, 8. decembra, sa začne mimoriadny Svätý rok milosrdenstva. Podľa predpovedí záver kalendárneho roka poznačí aj ďalšia masívna vlna utečencov smerujúcich do Európy. Prečo sa máme pozerieť na utečencov „s láskou, poslušnosťou aj milosrdenstvom“?

Utečenecká kríza je novou vecou; ide o veľmi vysoké počty ľudí a skupín, z čoho narastá určitý strach. Ľuďom, ktorí utekajú z vlasti pred vojnou, aby si zachránili život, je nutné pomôcť, láska si to jednoducho žiada. No ak hovoríme o migrantoch, ktorí utekajú z ekonomických dôvodov, tu treba rozlišovať. Svätý Otec František sa vyjadril, že migrantov treba prijímať. Ja to tiež tak cítim. Láska k človeku káže dať druhému priestor na život. Ak chceš ty žiť, umožni to aj inému, najmä tomu, kto je v núdzi, treba pomôcť. Pravdaže, stretávame sa s obavami, že sú to ľudia s iným náboženstvom, z inej kultúry. Každá nová vec prináša výzvy aj obavy. Žiada si to spoluprácu so štátnym sektorom, aby sa pre utečencov

- potom ako prejdú všetkými procesmi, ktoré súvisia s ich pobytom na Slovensku, našlo prostredie a spôsoby, kde a ako ich umiestniť. Naša charita je nato pripravovaná. KBS sa zaoberala utečeneckou krízou aj na poslednom plenárnom zasadnutí; vytvorila nato i pracovnú skupinu.

Koncom septembra vás na plenárnom zasadnutí Konferencie biskupov Slovenska zvolili za podpredsedu KBS. Aké sú vaše priority v tejto funkcii?

Treba povedať, že funkcia predsedu je jasná - stojí na čele nášho spoločenstva biskupov v konferencii. Ja mám zástupnú úlohu, čím ma náš predseda poverí, k čomu ma vyzve a prizve, mám mať ochotnú ruku: jednak zastupovať predsedu KBS na verejnom fóre, pokiaľ by bolo treba, jednak pri vedení našich plenárnych zasadnutí, ak by tam nebol. Ďalej som členom Stálej rady KBS, ktorá je od septembra v novom zložení.

Niekoľko dní po vašich 65. narodeninách sa spolu s ďalšími slovenskými biskupmi zúčastníte na návšteve Ad limina apostolorum v Ríme a vo Vatikáne. Čo očakávate vy osobne od tejto návštevy a od stretnutia so Svätým Otcom Františkom? V čom vás vo vašej biskupskej práci aj v kňazskej pastoračii obohatili predchádzajúce návštevy Ad limina?

Odkedy som biskupom, mohol som sa dvakrát stretnúť na Ad limina s pápežom Jánom Pavlom II., raz s pápežom Benediktom XVI. a teraz očakávam stretnutie so Svätým Otcom Františkom. Ján Pavol II. prechovával k Slovákom veľkú blízkosť, úctu, veľké priateľstvo, naozaj bolo vidieť, že sme Slovania, „dýchal“ ako my. Pri stretnutí s

Benediktom XVI. človeka fascinoval jeho úsmev, jemnosť a múdrosť, ktorá vychádzala z jeho očí i z jeho prejavov. Súčasný Svätý Otec púta pozornosť svojou bezprostrednosťou, vyjadruje sa ku každej situácii otvorene. Vychádza z neho úprimnosť a odvaha pomenovať veci svojším spôsobom, ale vždy v miere pastiera a Cirkvi. Takže sa teším na tohtoročnú návštevu Ad limina.

No keď spomíname Ad limina, nejde len o stretnutie so Svätým Otcom, ktoré bude krátke. Ale ide aj o návštevy všetkých úradov, s ktorými komunikujeme zväčša písomne. Vždy po piatich rokoch môžeme ísť na každý úrad osobne - najmä na kongregácie, potom na pápežské rady, kde biskupi majú možnosť položiť svoje otázky, pýtať sa na ich postoje, ale platí to aj opačne - prefekt kongregácie alebo predseda pápežskej rady má možnosť položiť otázky biskupom.

Tretieho novembra sa dožívate 65 rokov. Je to veľa alebo málo, aby človek hodnotil svoj doterajší život a kňazské a biskupské pôsobenie? Čo si želáte do budúcnosti?

Vidím, že niektorých ľudí život nebaví, že niektorí ľudia, aj kňazi, zo slabosti upadajú do hriechov. Želám si, aby som zostal vďačný za dar života a aby som zostal verný v kňazstve a v službe, ktorú teraz konám. Prosím Pána o zdravie, ktoré je veľmi dôležité pre účinnú službu; veľký nadhľad nad situáciami jednotlivých farností a aby som bol nápomocný svojim kňazom, aby som im vedel pomôcť. Prosím tiež o trpezlivosť v službe a Božie požehnanie.

Jaroslav Fabian
Zuzana Artimová

Kto a ako financuje Cirkev

V slovenskej spoločnosti sa čoraz viac diskutuje o odluke cirkví od štátu. Mnohí ľudia sa pýtajú, o čo vlastne ide, či je Cirkev naozaj taká bohatá, koľko majetku vlastní a odkiaľ čerpá financie na svoj chod. Katolícke noviny sa v tejto súvislosti porozprávali s ekonómom Nitrianskej diecézy kňazom Martinom Štofkom (pôvodom z Vítaza).

V poslednom čase sa veľa hovorí o Cirkvi, jej majetku a financovaní. Je Cirkev bohatá?

Samozrejme, že je! Predovšetkým však je to bohatstvo duchovné, ktorého hodnotu nie je nemožné vyjadriť číslami. Akú cenu má spása človeka a večný život? Rovnako nikto nepochybuje o tom, že Cirkev historicky bola a aj v súčasnosti je nositeľkou kultúrneho a intelektuálneho bohatstva. Toto platí všeobecne a v celosvetovom meradle. Zaiste však máte v tejto chvíli na mysli bohatstvo v užšom zmysle slova, teda pokiaľ ide o hmotný majetok a financie v Cirkvi na Slovensku.

Tak ako je to s bohatstvom Cirkvi v tomto užšom zmysle slova? Je bohatá?

Dá sa odpovedať aj jedným slovom: Áno! Aj keby som radšej formuloval svoju odpoveď negatívne, a to: nie sme chudobní. Avšak odpovedať len takto by bolo veľmi zavádzajúce. Je potrebné vidieť majetok Cirkvi v dvoch veľkých základných rovinách.

Pri pohľade na Kapitulskú ulicu v Bratislave, hradný kopec v Nitre, ulice v historických centrách Trnavy, Banskej Bystrice, Košíc, Prešova, Spišskej Kapituly, teda na

miesta, kde vidieť historické budovy biskupstiev, kňazských seminárov, teologických inštitútov alebo kanonické domy, uvedomujúc si skutočnosť, že sú majetkom Cirkvi, nepochybne musí mať takmer každý dojem, že je to majetok veľkej hodnoty. Tento druh majetku je však ekonomicky „neproduktívny“. K nemu môžeme pripočítať nehnuteľnosti, ako sú katedrály, farské kostoly a budovy farských úradov - častokrát historické kultúrne pamiatky, ktoré nielenže neprodukurujú žiaden zisk, ale naopak, ich údržba a prevádzka je nákladom, na ktorý putuje značná časť príjmov Cirkvi.

Tou druhou skupinou je majetok, ktorý „zarába“. Tým sú predovšetkým polia, lesy a niekedy aj budovy, z ktorých Cirkev má zisk a používa ich na svoje ciele.

Niekedy, zvlášť pred voľbami, si aj politici naháňajú body výrokmi, že Cirkev má taký veľký majetok, že o jeho veľkosti ani nevie. Je to tak?

Ako som už spomenul, je majetok, ktorého veľkosť a hodnota sa odhaduje veľmi ťažko. To však platí prevažne o tej prvej skupine majetku, teda o tom, ktorý zisk neprináša. Akú cenu má Oltár Majstra Pavla v Levoči alebo historická freska na stene katedrály, Nitriansky hrad alebo Dóm sv. Martina, vzácna monštrancia alebo drahými kameňmi vykladaný kalich? Toto sú hodnoty, ktorých výšku – ani ekonomickú, ako ani umeleckú, nevieme ani len vyjadriť. Ich hodnota je však čisto teoretická, keďže ich ekonomický prínos je nulový, ba priam záporný. Potvrdia to všetci, ktorí sú vlastníčkmi histo-

rických budov alebo hnutelných pamiatok, koľko námahy a finančných nákladov ich stojí údržba a opravy v súlade so všetkými predpismi.

Tá druhá časť majetku je zrátaná veľmi presne. Cirkev ako platca dane z nehnuteľností je povinná každoročne podávať daňové priznanie, v ktorom sú uvedené všetky parcely polí a lesov, budovy a ich poschodia. Nie je teda pravda, že majetok Cirkvi je taký veľký, že o ňom ani nevieme. V dnešnej dobe si takmer každý, kto má prístup na internet, vie pozrieť majetok kohokoľvek. Existuje aj softvér, v ktorom po zadaní identifikačného čísla organizácie (IČO) alebo iného identifikačného prvku dostanete krásne farebne vyznačené nehnuteľnosti vo vlastníctve akejkoľvek spoločnosti a teda aj Cirkvi.

Spomenuli ste, že Cirkev platí dane z nehnuteľností. Prečo sa teda hovorí, že Cirkev dane neplatí?

Cirkev, samozrejme, platí dane! Ako som už spomenul, platíme daň z nehnuteľností, z ktorej sú vyňaté len sakrálné objekty a tá časť farskej budovy, ktorá slúži ako úradovňa – kancelária. Rovnako platíme aj daň z príjmov právnických osôb a tí, ktorí sa zo zákona stanú platcami DPH (prevažne biskupstvá), platia aj DPH. Navyše po zvážení, že subjekty Cirkvi sú právnické osoby, ktoré neboli zriadené za účelom podnikania a takmer všetky naše výdavky nesúvisia s dosahovaním zisku, to v praxi znamená, že platíme daň tak ako málokto iný. Pre ľahšiu predstavu to možno povedať aj takto: ak by biskupstvo získalo z prenájmu le-

ilustračná snímka: Martin Magda, 2004

sov a polí milión eur a zároveň by zainvestovalo do opravy historickej a pamiatkovej katedrály 250 tisíc eur, aj tak by muselo po novom zaplatiť daň z príjmov vo výške 230 tisíc. Napriek tomu, že sa opraví národná kultúrna pamiatka, nič z toho si nemožno odrátať od základu dane. Toto je skutočnosť, ktorá sa odohráva takmer v každej farnosti a biskupstve.

Je len jedna časť financií, kde Cirkev neplatí dane, a tou sú zbierky a milodary, ktoré veriaci zbierajú na potreby farnosti.

Stále živou otázkou je odluka cirkví od štátu. Ako to vidí ekonóm biskupstva?

Táto otázka je nielenže živá, ale aj celkom komplikovaná. Je dobré sa na ňu pozrieť z viacerých pohľadov.

Čím teda začneme?

Ponajprv je vhodné poznať aktuálny stav. Je stále veľa ľudí, ktorí si myslia, že štát platí cirkvám úplne všetko. Opak je pravda. Už z kontextu toho, čo sme povedali, je zrejmé, že všetky opravy, investície, prevádzkové náklady kostolov, farských budov, prevádzku kresťanských médií a v neposlednom rade pastoračnú činnosť, to všetko si hradia cirkvi z vlastných prostriedkov. Štát prispieva „len“ na platy a odvody kňazov a malou čiastkou na prevádzku ústredí cirkví (biskupstiev). Tá sa takmer celá minie na platy laických zamestnancov ústredia a prevádzkové náklady, ako sú energie. Keďže takmer 48 percent celkových nákladov na mzdy tvoria odvody do poisťovní a daň, môžeme povedať, že takmer

polovica z celkovej dotácie pre cirkev sa v tom istom mesiaci vráti do jednotlivých poisťovní. Je dobre spomenúť, že, samozrejme, štát prispieva na cirkevné školstvo a sociálnu oblasť, čo by však mohlo byť predmetom inej diskusie.

Dokázala by tieto náklady v prípade odluky „zatiehnuť“ Cirkev?

Záleží, o akej forme odluky hovoríme. Ak by sme si predstavili odluku v tom najradikálnejšom význame, teda v podobe, že by neexistoval žiaden spôsob, ktorým by boli vybraté nejaké finančné prostriedky od veriacich cez mechanizmus, aký je pri výbere daní, v tomto prípade by to bolo finančne neúnosné. Ak mám byť konkrétny, nitrianske biskupstvo by dokázalo zo všetkých svojich príjmov vykryť asi len 4 – 5 mesiacov platov s

odvodmi pre svojich kňazov. To by však bolo za cenu pozastavenia podpory všetkého, čo sme spomenuli pred chvíľou. Teda ani euro na opravu pamiatok, charitu, pastoračiu...

Nie je to však vecou spravodlivosti, aby na Cirkev prispievali len tí, ktorí sa k nej hlásia?

Dovolím si odpovedať otázkou. Môžeme chcieť, aby na šport prispievali len tí, ktorí športujú, alebo na kultúru len tí, čo chodia do divadla? Takýmto spôsobom by sme došli k záveru, že na nemocnice by sa skladali len tí, ktorí sú chorí, a na školstvo len tí, ktorí majú deti. Myslím si teda, že najprv musíme odpovedať na to, či pôsobenie cirkví je spoločensky prospešné, či cirkvi vedú ľudí k hodnotám, na ktorých záleží, a ak odpovieme pozitívne, tým dáme odpoveď aj na otázku, či môže byť podporovaná zo štátneho rozpočtu.

Navyše si treba uvedomiť aj skutočnosť, že Cirkev sa vo veľkej miere venuje deťom, mládeži a starým ľuďom, teda skupinám, ktoré nie sú ekonomicky produktívne, a použiť akýkoľvek vzorec, ktorým by sa vypočítavala podpora cirkví v závislosti od počtu ľudí, ktorí sú veriaci a produktívni, tak by sme tieto skupiny ľudí vynechali. Tým však nechcem povedať, že odluka cirkví od štátu nie je možná a v niečom by nebola aj rozumná.

Štát by však odlukou mohol ušetriť veľké finančné prostriedky a využiť ich inak.

To je pravda len sčasti. Každému z nás, ktorí žijeme z desiatok až pár sto eur na mesiac, sa môže čiastka, ktorá ide v rozpočte štátu na cirkvi, zdať veľká. Je však dobré si ju porovnať s inými vecami, ktoré

štát za takú istú sumu nakupuje. Tak napríklad len navýšenie, teda nový doplatok na platy lekárov, bude v jednom roku väčší, ako je celý ročný rozpočet všetkých cirkví. Ročný rozpočet SAV je takmer dvojnásobný alebo náhradné diely na vrtuľníky predstavujú polovicu ročného rozpočtu všetkých cirkví. Nechcem ani trocha spochybniť legitimitnosť navýšenia platov lekárov, význam SAV a význam bojaschopnej armády, chcem len poukázať na to, že štát s takou čiastkou, akú vyčlenil na cirkvi, narába veľmi často. Preto je potrebné najprv si odpovedať, či to, čo cirkvi robia, ľuďom pomáha alebo nie, a podľa toho by sa malo rozhodnúť, či na to spoločne prispejeme, alebo nie, pretože štát peniaze nedáva a neprodukuje, tie dávajú ľudia prostredníctvom štátu. Rovnako otázne je, či by ušetrené peniaze boli využité lepšie alebo horšie. Dennodenne sme svedkami správ o predražených tendroch, korupcii a podpore aktivít, ktoré niekedy ani neexistovali.

Ale v mnohých štátoch to predsa funguje takto, bez podpory štátu.

To áno, ale v mnohých štátoch neexistuje ani starobný a invalidný dôchodok a v iných zase zdravotné poistenie či podpora divadiel a kultúry. To je jeden argument, aj keď pritiahnutý za vlasy. Druhý a azda menej provokačný je fakt, že k súčasnemu stavu sme neprišli na žiadosť cirkví. Nezabudnime na historický vývoj, ktorý nás do tejto situácie priviedol. Cirkev, v minulosti schopná financovať sa samostatne zo svojho legálne získaného majetku, o tento majetok v istom okamihu protizákonne prišla. Ako almužnu za to dostala

„požitky duchovných“, čo znamená plat. Tak 40 rokov cirkvi neboli schopné narábať so svojím majetkom, hospodáriť a zveľaďovať ho. Po roku 1989 sa nám vrátila časť majetku a aj to len časť toho, čo sme si mohli požiadať späť. Veľká časť budov bola v chatrnom stave, či už šlo o kostoly, farské alebo hospodárske budovy a dvory.

Ak by sme teda chceli korektné hovoriť o odluke cirkví od štátu, nemohli by sme obísť ani konečné a spravodlivé doriešenie tejto záležitosti.

Takže je to takto v poriadku?

Myslím si, že v tomto stave to môže fungovať ešte niekoľko rokov, osobne si však myslím, že skôr či neskôr príde k zmene niektorých vecí. Aj my, rovnako ako celá spoločnosť, sa po 40 rokoch stále učíme správne hospodáriť so svojím majetkom. Mnoho sa investuje do opráv toho, čo dlhé roky chátralo. Azda čoskoro prideme do štádia, keď budeme investovať aj do nových projektov. Vzťah k štátu sa bude musieť riešiť rovnako, zvlášť, keď sa spoločnosť bude viac sekularizovať. Verím, že keď k tomu príde, budú obidve strany pripravené na korektné rokovanie. Samozrejme, celkom prirodzene bude záležať aj na tom, ako verne si bude Cirkev a všetky cirkvi plniť svoje poslanie v spoločnosti, či budeme tým evanjeliovým svetlom a soľou zeme. Ak budeme verní tomuto, tak verím, že stále bude aj dostatok prostriedkov na to, aby sme mohli v tejto službe pokračovať. Boh sa nenechá zahabiť a Kristus nás svojimi slovami uistil, že sa vie o svojich verných postarať.

rozhovor pripravil: Ivan Šulík, Kat. noviny

Kresťanské princípy spravovania financií

Oblasť financií je pre mnohých kresťanov tabu a pohybuje sa v dvoch extrémoch - od lipnutia na peniazoch až k úplnému nestaraniu sa o peniaze a hmotné statky.

Božie slovo hovorí, že sa nemáme starať, t.j. starosť, čo budeme zajtra jesť alebo čo si oblečieme, lebo náš Nebeský Otec vie dopredu, čo potrebujeme a dá nám to. To je skutočne pravda. Malý problém však nastáva v pochopení, že čo od Nebeského Otca dostaneme, máme potom múdro a dobre spravovať. Apoštol Pavol vyslovene hovorí: „Len vás, bratia, prosíme, aby ste v tom čoraz viac rástli a usilovali sa žiť pokojne, plniť si povinnosti a pracovať vlastnými rukami, ako sme vám prikázali“ (1 Sol 4, 10-11).

Požehnané alebo nepožehnané peniaze

Misionárka Gloria Gray často hovorí o tom, že naše financie môžu prinášať požehnanie alebo jeho opak. Dôležité je, komu slúžia: požehnané peniaze slúžia Bohu a nám, nepožehnaným peniazom (a môžeme ich mať kopec!) slúžime my! a oni slúžia zlému na to, aby nás oberali o slobodu, ale najmä vytesnili Boha z 1. miesta v našom živote. Túto vec si musíme kontrolovať stále a mať pod kontrolou to, aby peniaze slúžili BOHU a nám. Božie Slovo nás vystríha: „Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili a tak zablúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti.“ (1Tim 6,10)

Spravovanie financií

Nie je to nedôvera voči Bohu, ale práve zastávanie svojho dospelého

ilustračná snímka: M. Magda ml.

úradu Božích synov a dcér v spravovaní rôznych oblastí. Kristus má byť vždy Pánom všetkého v našom živote, s Jeho milosťou, pomocou a vedením Ducha Svätého spravujeme podľa Božích princípov aj oblasť financií. Božie Slovo mnohokrát hovorí o správcoch, do úlohy ktorých sa máme postaviť my. Správnym spravovaním majetku oslavujeme a ctíme Boha: „Cti Pána svojím majetkom a (prinášaj mu) prvotiny z každej svojej úrody“ (Prís 3,9).

Úrodné a neúrodné roky

Mnoho ľudí si myslí, že sporenie či robenie si zásob je rúhanie sa voči Božej prozreteľnosti. Ak však poznáme Božie slovo, zásoby sú biblický princíp, ktorý Boh používa na ochranu a záchranu samotných ľudí, robiacich zásoby a k tomu i iných, ktorí vďaka tejto skúsenosti môžu spoznať dobrotivosť Boha. „Blažený každý, čo sa bojí Pána a kráča po jeho cestách. Budeš jesť z práce svojich rúk; budeš šťastný a budeš sa mať dobre“ (Ž 128 1-2).

Patriarcha Jozef, ktorý spravoval egyptské hospodárstvo, sa vďaka Božiemu vedeniu pripravil na SEDM! neúrodných rokov a zachránil tým nielen Egypťanov ale aj svoj

vlastný židovský národ. Všimnime si, že tento Jozef nepovedal: „Nebojte sa, Pán Boh sa nejakو postará. Teraz máme hojnosť, tak si ju užijeme!“ Videl nadbytok, z ktorého sa spokojne dalo odkladať bez toho, aby ľud strádal. Vďaka tomu zabezpečil ľud na nedobré časy, ktoré mali prísť a mohli ich prežiť v pokoji a bez existenčných problémov. Boh nás často žehná rôznymi spôsobmi - dostávame dary, nečakané preplatky, výhodné ponuky či dobre zaplatenú prácu navyše. Niektorí ľudia robia tú chybu, že namiesto toho, aby nadbytok odložili alebo použili na splatenie pôžičky alebo dlhu, ktorý majú, celý nadbytok okamžite použijú. Vždy bude mnoho vecí, ktoré sú užitočné a dobré a my ich s dobrým svedomím chceme kúpiť, ale je potrebné zvážiť, aký typ rokov teraz mám? Viem rozoznať nadbytok a odložiť ho? Netreba mať nadprirodzené schopnosti, aby sme pochopili, že napr. pre rodinu s matkou na materskej dovolenke nastávajú tie menej úrodné roky, na ktoré sa je dobré vopred pripraviť. Ak zasa máme 2 príjmy a 0 detí - je na čase odkladať.

prevzaté z KN

100. výročie príchodu vdp. Čárskeho do našej farnosti

Uverejňujeme homíliu z požehnania pamätnej tabule 100. výročia príchodu vdp. Čárskeho do našej vtedajšej farnosti Široké, ktorú predniesol generálny vikár košickej arcidiecézy prof. ThDr. PaedDr. Pavol Dráb, PhD.

Drahí bratia a sestry v krstnej viere, drahí bratia kňazi, drahé sestry zasväteného života. Celý tento rok prežívame ako rok zasväteného života. Tento mesiac, mesiac október prežívame ako mesiac ružencovej Panny Márie a dnešný deň je zasvätený svätici, veľkej reformátorky karmelitánskeho rádu svätej Terézii Avilskej, ktorá sa narodila v roku 1515, tak si odrátajme päťsto rokov dozadu. Obzrime sa. Ale nechceme len azda z jej života čosi hovoriť, chcel som to len pripomenúť, pretože dnes ešte viac osôb, viac zasvätených postáv môžeme mať na pamäti.

V deň, keď sme požehnali pamätnú tabuľu otca biskupa Jozefa Čárskeho, ktorý tu žil. Nie tak veľa, len osem rokov svojej pastoračnej činnosti ako farár Širokého. Ale vidno, že tu zaoral poriadne hlboko. Napadlo ma prirovnanie, ako tie kyrovce, keď vyjdú dnes do polí. Niekedy sa až bojíme, keď taký ťažký stroj vylezie na tie naše úrodné polia. Áno, duchovne tu zaoral a jeho ovocie určite aj v každom z vás nejako zostáva. Aj keď ste neboli priamymi účastníkmi jeho života, pretože roky vám tam niektorým nesiahajú. Ale predsa ste ovocím jeho práce. Aj tie naše rehoľné sestry, aj títo naši duchovní otcovia, kňazi. Mňa ešte birmoval a z mojej vekovej roviny nie je nás tu veľa. Otec Pavol spomínal, že ste tu s Ladislavom Francom mali naraz primície. Boli prijatí do kňazského seminára pánom biskupom Čárskym. Ja som len poslal prihlášku, ale medzitým pán biskup zomrel. Ale

dobré, sú to už také osobné záležitosti, nebudeme sa tomu venovať.

"Podme radšej k Božiemu slovu"

Podme radšej k Božiemu slovu, drahí bratia a sestry. Čo vás asi tak upútava, aké slovíčko zostalo kdesi vo vašej mysli a možno aj vo vašom srdci? Mňa upútalo slovíčko prorok. Ježiš hovorí o prorokoch a o tom, ako v Starom zákone boli prenasledovaní. A my, ktorí sme mali možnosť trochu listovať v dejinách Starého zákona, mohli sme spoznať, mohli sme prísť k tomu poznaniu, že skoro každý z prorokov v Starom zákone zomrel mučeníckou smrťou. Aké je to zvláštne. Boží ľudia a umierali násilnou smrťou. Neraz som si túto otázku položil, prečo je to tak? Aj keď všetko ide cez ten "mlyn Božej vôle", pýtam sa, prečo to Pán Boh dopustil, že museli umrieť ako mučeníci? "Pravda oči kole", hovoríme aj v našom porekadle. Možno preto. Nie každý človek chce počuť pravdu, ak sa to týka jeho, ak sa to týka jeho vnútra, jeho srdca, jeho zmyšľania a následne jeho konania. Ježiš hovorí o prorokoch.

Kto je prorok?

Možno na túto otázku by mnohí z vás odpovedali. Prorok je ten, čo prorokuje, čo bude zajtra, čo bude o rok, čo bude neviem kedy. Nie, to nie je dostačujúca odpoveď na takúto otázku. Prorok je nadovšetko človek, ktorý ukazuje hore k Bohu. Ukazuje na Boha, lebo samozrejme, že tu ukázať hore, je len symbolika. Prorok je človek, ktorý nám pripomína: "Ľudia nezabúdajte, že je tu Boh. Boh

treba počúvať a podľa Boha treba prispôbovať svoj život, podľa jeho slova." A on, hľa, videl, že prorokov v jeho krásnej Božej vinici pozabíjali, vrcholne sa rozhodol poslať vlastného Syna. Aj podľa toho, čo Pán Ježiš v evanjeliu rozpráva s nádejou, že "Syna budú rešpektovať, budú ho poslúchať". A čo urobili?

"Vyviedli ho von z vinice"

"Vyviedli ho von z vinice", doslovne Ježiš rozpráva "a zabili ho". Aplikujeme to konkrétne na Pána Ježiša, celkom osobne. Ježiša v Jeruzaleme vyviedli, tam ho odsúdili v meste. Aj židovskí kňazi, aj Poncius Pilát, vládca. Vyviedli ho za mesto. To je tá symbolika: "vyviedli ho z vinice". A mimo mesta na Kalvárii ho pribili na kríž. Takí boli nadšení, keď rozprávali. Ešte viac nadšenia v nich azda narástlo, keď ho videli robiť zázraky. Ten istý ľud, ktorý bol svedkom jeho slov, Ježišových slov, slov Božieho Syna, bol svedkom jeho zázrakov, kričel tam pred Ponciom Pilátom: "Ukrižuj ho!" A bol pribitý na kríž. Postavili by sme sa tiež medzi tých, ktorí kričali: "Ukrižuj ho?" Nemusíme odpovedať na túto otázku. Každý si to odpovie sám v sebe. A priznávame, že sme neraz boli vinní pred Bohom. Za to sme šli v pokore kľaknúť si na kľakátko k Božiemu sluhovi, aby sme sa mu vyspovedali. Aby sme povedali: "Otče, odpusť, chcem ísť novou cestou."

"Toto je môj milovaný Syn"

Drahí bratia a sestry, toto robil Ježiš. Jeho máme poslúchať. Tak to povedal trom našim zástupcom tam na vrchu Tábor, na vrchu premene-
nia, keď im povedal o Ježišovi. "Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho."

Počúvať Ježiša, to je ten prorok nad prorokmi. Málo je povedať len prorok, sám Boží Syn. Ten, o ktorom čítame na začiatku Jánovho evanjelia: "Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh." Tam u Otca prebýva, v Otcovi. Tak to povedal pri svojom vyučovaní. Tento náš Božský učiteľ povedal: "Ja som v Otcovi a Otec je vo mne. Kto vidí mňa, vidí Otca." Tajomstvo, Božie tajomstvo. Ale my sme pozvaní toto veriť. Nielen prikyvovať, ale veriť tak, že to prenesieme do svojich rečí, do svojich skutkov a nadovšetko, samozrejme, do nášho zmýšľania.

Drahí bratia a sestry,

kedykoľvek sa schádzame na bohoslužbe a čítame úryvky zo Svätého písma, čítame Jeho slovo, Božie slovo. A kedy ho ešte počujeme? Aj vtedy, keď okrem teba to nikto nevie: v tvojom srdci, v tvojom svedomí. Tam Boh hovorí, hlas svedomia je hlas Boží. Skonkretizovaný len pre teba, ktorý ťa povzbudí: "Vstaň a poď k susedovi, k susedke, pomôž, lebo potrebujú, sú práve v núdzi. Potrebujú tvoju pomoc. Sú chorí, alebo sú starí. Pomôž kamarátovi, kamarátke v škole, otvor oči, hľadaj, komu by si mohol poslúžiť, lebo to je to najvznešenejšie, to je to podľa Krista. Niečo si vymyslíme, ale služba bratom a sestrám, to je podľa Krista. Lebo on povedal: "Neprišiel som na zem, aby som sa dal obsluhovať, ale aby som slúžil a vydal život ako výkupné za mnohých." Ježiš to povedal, Ježiš to uskutočnil. Ježiš to vykonal. To, čo od nás čaká, to sám nám najprv predviedol. Ako sa miluje človek? Tak, že dáva za neho život. A keďže nikto z nás nechce hneď zomrieť, máme nie zomierať, ale dávať život za druhých. Čiže dávať čosi, chvíľku, niekoľko minút pre

toho človeka, ktorý sa ti chce len vyžalovať, ktorý ti chce vypovedať svoje starosti, svoje problémy. Tam to počuješ vo vnútri, vo svedomí počuješ ten hlas. Kde ešte počuješ proroka? Čo prorocké ešte môžeš zachytiť okolo seba? V ľuďoch, ktorí ťa povzbudili k čomusi dobrému. Vy, ockovia, mamky, starí ockovia, staré mamky, vy ste prorokmi pre svoje deti. Napriek tomu, že oni na to častokrát zabúdajú. Ste prorokmi, lebo ich povzbudzujete na dobrú cestu. A keď to vaše slovo neplatí pred nimi, tak potom toto slovo hovoríte Pánu Bohu. Hodíte sa na kolená, ak ešte vládnete sa na kolená hodiť a modlite sa za nich. Za tých svojich synov, dcéry, za vnukov a vnučky, ktorí dnes, žiaľ, že to musím pred vami mladými tiež povedať, neraz sa dáte strhnúť televíziám a kadejakým masmédiami, ktoré zvádžajú na nedobрую cestu. Zľahčujú Božie veci, fulmigujú ich. Kde ešte počuješ hlas? Hlas dobrých ľudí. Možno to boli vaši učители, možnože niekoho z učiteľov, z učiteľiek si doteraz vážite.

Drahí bratia a sestry, dovolíte aby som ako kňaz začlenil aj nás kňazov do tohto radu? Vy viete, či si poriadne plníme svoju úlohu. Ale dnes si to znovu chceme uvedomiť pred vami a celkom čestne, že chceme byť poslaní k vám, kedykoľvek to od nás Pán zažiada.

Dnešná Európa sa smeje

A chceme vám zvestovať Božie slovo, Božie hodnoty, predkladať i tie hodnoty, z ktorých sa dnešná Európa smeje. Ale to robí omyl. Mylne sa smeje. Kto vie, či sú tí, ktorí nás v Európe dnes vedú až takí odvážni, že si myslia: čo to, to nič. My im ukážeme, ako sa má žiť. Ukazujú, ako sa ľahšie žije. Už nebudem hovoriť o ich vybočeníach z cesty, ale to, že

všeličo nám už odhlasovali, také, čo sa nám neľúbi, čo sa Bohu neľúbi. Lebo to je dôležité. My ľudia sme takí, môžeme sa pomýliť, ale Boh sa nemýli. K tomuto Božiemu slovu sa musíme znovu a znovu vracáť. Z neho a podľa neho žiť. My kňazi sme poslaní práve preto, aby sme hlásali, čo je Božou vôľou. Preto sa modlíme, preto v modlitbe a s modlitbou sa spájame s Bohom, keď si robíme príhovory, prípravu na to, čo povedať tomuto Božiemu ľudu.

Napredovanie na ceste spásy

Dnes nás nemusíte šacovať, skôr sa treba za nás modliť, pretože každý jeden z nás kňazov potrebuje vašu modlitbu. Dnes si s vďakou a s radosťou spomíname na takého kňaza, ktorý tu účinkoval a stal sa biskupom. Na Jozefa Čárskeho, biskupa. S vďakou za všetko, čo vykonal. On vás viedol, on viedol vašich otcov a mamy, dedov a babičky k napredovaniu na ceste spásy. On uzdravoval duše, keď spovedal, keď rozdával sväté prijímanie, keď slávil Eucharistiu a dokonca, ako sa to môžeme dočítať, ešte aj o zdravie tela sa neraz staral. Podľa výrokov starších ľudí celkom úspešne a mnohým pomohol. Bože, ďakujeme ti aj za tohto kňaza a biskupa Jozefa. Posielaj nám vždy nových a nových ľudí s prorockým slovom, aby nás viedli na ceste spásy. Ešte lepšie to skúsím povedať. Aby nás sprevádzali, lebo len spoločne vy veriaci i my kňazi máme spoločne napredovať a kráčať na tejto ceste posväcovania. Do jedného jediného cieľa - k Otcovi, k tomu Otcovi, ku ktorému nás predišiel Ježiš a u ktorého nám všetkým chystá miesto. Amen.

vdp. Pavol Dráb, generálny vikár
pripravili: Bc. M. Gondová a M. Magda

Úvaha

Blaženosť verzus zúfalstvo

Blaženosť človek cíti ako vrchol šťastia.

Zúfalstvo je, naopak, pocit vrcholu nešťastia.

Blaženosť môžeme zažiť telesnú aj duševnú a často sa obe prelínajú.

Zúfalstvo tiež precitujeme dušou aj telom.

Blaženosť človek vedome aj podvedome vyhľadáva. Je vyvrcholením jeho túžob a želaní.

Zúfalstvu sa človek vyhýba, snaží sa mu brániť a má z neho obavy.

Sú ľudia, výnimky, ktorí blaženosť v živote nezažívajú. Buď jej nie sú schopní alebo po nej netúžia. Sú citovo chladní a prázdni.

Sú aj ľudia, ktorí zúfalstvo v živote nezažívajú. Buď majú to šťastie, že sa mu vyhnú, alebo sú tiež citovo podvyživení a aj k vlastnému nešťastiu sú ľahostajní. Alebo sú tak naplnení bážňou voči Bohu, že dokážu aj najväčšie nešťastie, aj najhoršiu bolesť, prijať s pokorou a nezúfajú. Dôverujú Bohu.

Vo chvíli blaženosti

Vo chvíli blaženosti je ľudská bytosť naplnená nesmierne silným, nádherným pocitom dokonalého šťastia. Celá myseľ, srdce, telo i duša je pohltená priam elektrizujúcim pocitom opojnej rozkoše a radosti. Človek si želá prežívať ju čo najdlhšie. Zanechá v ňom príjemné spomienky a nabíja ho novou energiou.

Väčšine ľudí pri slovách blaženosť, slasť, ako prvé napadne vyvrcholenie pri vzájomnom odovzdaní sa muža a ženy. Aj to je jedna z podob telesnej blaženosti. Ďalším telesným pôžitkom a radosťou je napríklad jedlo. Iste každý už ochutnal niečo, čo lahodilo jeho jazyku a chuťovým pohárikom a slasťne vzdychol: „Och, to je božská chuť, dokonalá lahôdka.“ Alebo čosi také.

Iné, ale podobne príjemné telesné zážitky vníma každý človek podľa toho, čo mu robí dobre. Niektorí pri tanci, iní pri športe, alebo pri kúpaní sa v mori. Kratší, no tiež krásny pocit môže vyvolať objatie, príjemná vôňa, či milý úsmev. V neposlednom rade nás oblažuje, keď držíme v náručí malé dieťa, ten Boží dar a zázrak. Keď ho môžeme

čičkať, cítiť jeho vôňu, jemný dotyk a vidieť roztomilý úsmev. Aj ten malý človečik sa iste cíti blažene v milujúcom náručí. Tu sa prelína telesná blaženosť s duševnou. Takých je tiež mnoho. Pri splnení túžby vidieť vysnívanú krajinu, skočiť padákom, plaviť sa loďou, vidieť krásne kultúrne pamiatky, sochy, obrazy, divadlo...Mnohí, pri pohľade na veľkú nádheru až stratia slová a zataja dych.

Duševná a duchovná blaženosť

Ešte intenzívnejší a hlbší pocit je duševná a duchovná blaženosť.

Kto miluje hudbu, tak ju cíti pri počúvaní krásnej hudby. Vníma ju celou dušou, celým telom, každou bunkou. Iný pri rozhovore a trávení času s milou osobou, spriaznenou dušou. Vedec, ak jeho trpezlivá a mravčia práca je korunovaná úspechom, prežíva blaženosť, obrovskú radosť a zadostučinenie za svoju námahu. Umelec, keď cíti, že ľudia oceňujú jeho dielo. Umelec môže prežívať blaženosť už pri tvorbe svojho diela. Aj každý iný človek, ktorý niečo hodnotné a zmysluplné tvorí. Verím, že každý, kto tvorí s radosťou, s nadšením a s láskou, musí prežívať blaže-

nosť. Nech je to stolár, krajčírka, kováč, automechanik. Lekár, keď zachráni život, vylieči chorobu. Učiteľ, keď odovzdáva deťom a mladým nové znalosti a zručnosti, otvára im nové možnosti rozvoja osobnosti. Veľký pocit blaženosti mávajú skutočne veriaci ľudia. Pri úprimnej modlitbe, pri návšteve chrámu, pútnického, či posvätného miesta. Vždy, keď bytostne cítia Božiu prítomnosť, Božiu lásku a Božie objatie.

Blažené pocity môže zažívať malé dieťa aj starý človek. Každý, kto dokáže túžiť, milovať, snívať.

Nesmierna bezmocnosť, bolesť a nemohúcnosť

Vo chvíli zúfalstva človek zakusuje nesmiernu bezmocnosť, bolesť a nemohúcnosť. Nevidí východisko, nedokáže zvrátiť daný stav. Zadúša a spaľuje ho to až do špiku kostí a do najväčšej hĺbky duše.

Človek sa cíti zúfalý, keď stratí milovanú blízku osobu. Môže mu ju vziať nemilosrdná smrť. Čím viac tá osoba preňho znamenala, tým viac mu žiaľ rozorve srdce a raní dušu jej strata.

„Ako mám bez teba ďalej žiť?“ kričí zúfalo celé vnútro. Stáva sa aj, že človeka niekto opustí, zavrhn-

ne, nechce s ním byť, ani ho vidieť. Môže to byť manžel, manželka, syn, dcéra, otec, matka, blízky priateľ... Dôvod nie je podstatný. On alebo ona, proste, odíde. Opustený človek ho stále miluje a potrebuje, ale on odíde... Dostaví sa zúfalstvo.

Zúfalá je aj matka

Zúfalá je aj matka, keď nemá čím nakrmiť dieťa, otec, keď stratí prácu a nedokáže uživiť rodinu. Zúfalí sú rodičia, keď nemôžu pomôcť svojmu dieťaťu. Či v chorobe, bolesti, alebo keď sa samo rúti do nešťastia. Ovládne ich zúfalá bezmocnosť.

Mnoho zúfalstva ľuďom privodia živelné katastrofy, povodne, zemetrasenia, požiare. Tak prídu o všetok majetok a nevedia kam sa podieť. Zúfalstvu napomáhajú aj vojny. Vyvolávajú strach, neistotu...

Zúfalí ľudia robia zúfale skutky. Bezmocnosť, beznádej, bolesť, nemohúcnosť, hnev – to znamená zúfalstvo.

Silné protikladné emócie

Na jednej strane blaženosť, na opačnej zúfalstvo. Kde sa tu vzali a prečo? Také silné protikladné emócie. Nádherná, posilňujúca a naproti nej strašná, zničujúca.

Dospela som k záveru, že blaženosť je niečo ako predzvesť neba. Sme tak stvorení, aby sme mohli prežívať pocity. Ak v pozemskom živote nám Boh, náš Stvoriteľ, pripravil toľko spôsobov zažívať blaženosť, čo potom na naše duše čaká v nebi??? Teda tých, ktorých Boh vyvolí, ktorí si to zaslúžia. Tých čaká blaho a šťastie, „...aké oko nevidelo, ani ucho nepočulo“. Večná radosť, dokonalá krása, nekonečné šťastie, keď budeme môcť vidieť Boha z tváre do tváre.

ilustračná snímka: M. Magda ml.

Zúfalstvo je predchodcom pekla. Trýznivých útrap a beznádeje, nezmernej bolesti, z ktorej niet úniku, niet šance na vyslobodenie pre nikoho, kto si svojím životom vyslúžil toto miesto. Zúfale situácie si vytvárajú ľudia sami navzájom. Sebeckom, bezohľadnosťou, pýchou a, samozrejme, prispením a vnuknutím Zlého ducha.

Kam smerujem ja?

Očistec je síce o utrpení, ale na rozdiel od pekla majú duše nádej, že odtiaľ sa raz môže vyslobodiť. Peklo je o zúfalstve a nenávisti, očistec o nádeji. Nebo o láske.

Kam smerujem ja? Kam smeruješ ty? Kam sa chceme naozaj dostať? Prirodzene, do neba, do večnej blaženosti. A ako sa tam dostanem? Idem správne?

Pred pár dňami sme slávili Svä-

tok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých.

Môžeme si vziať za príklad život, vlastnosti, prácu niektorého svätého, alebo aj viacerých. Niektorí iste máme svoje vzory. Prosíme ich o orodovanie a pomoc.

Navštevovali sme vyzdobené a vysvietené cintoríny. Možno sa niektorí zamýšľali aj nad tým, kde sú duše našich drahých, ktorí nás predišli do večnosti. Sú už spasení? Želáme im to, modlíme sa za nich. Stačí to?

Vieme, že sami sa do neba nie sme schopní dostať. Potrebujeme k tomu Božie milosrdenstvo. Ale je to z veľkej časti na nás, na našom rozhodnutí.

Zo srdca nám prajem, aby sme sa všetci mohli stretnúť v nebi.

Danka Skačanová (Velčoková)

Tekvice prosím nieé...

Spomínam si, že keď u nás "padol" socializmus a to som už bola v dospelujúcom veku, musela s ním nepochybne padnúť aj tá "otrepaná báčorka" o dedovi Mrázovi, ktorého si vymysleli súdruhovia ako protipól pre malého Ježiška.

"Báčorka" o dedovi Mrázovi

Postupne, ako plynul čas, spoločnosť prijala malého Ježiška a jasličky ako ten najhlavnejší symbol Vianoc či už od samotných kresťanov, alebo aj od tých „sviatočných“ kresťanov, ba dokonca aj od neveriacich, ktorí zabúdli na polnočnú svätú omšu načerpať neopakovateľnú vianočnú atmosféru. Deťom teda nosí už cez dve desaťročia darčeky Ježiško, aj keď je ešte občas počuť o akomsi

Santa Clausovi, ktorý na soboch brázdí oblohu. Myslím si, že spolu s Mrázom nemôžu konkurovať skutočnému príbehu Dieťaťa v jasličkách, zrodenému z Lásky v Betleheme.

Veľkonočné zajace, kuriatka, korbáče

Podobne je to aj s veľkonočnými zajacmi, kuriatkami, korbáčmi či pani jarou, ktoré sa snažia byť ústrednými postavami Veľkej noci. Aj keď to všetko akosi tolerujeme a snažíme sa to vnímať cez zrod nového života, ktorý nám Kristus vydobil svojim víťazstvom nad smrťou. Častokrát chladnosť sivého odvaleného kameňa nemá možnosť konkurovať žltému prítlnému kuriatku, najmä u detí. A práve ten odvalený kameň je pre nás obrovskou nádejou do budúcnosti...

„Dušičkový čas“

No a okrem Vianoc a Veľkej noci je tu ešte tento „dušičkový čas“, ktorý v nás rezonuje počas celého mesiaca november. Opäť je tu jedinečná možnosť pre supermarkety a hypermarkety urobiť výhodný biznis. Veď tu správnu a špeciálnu výzdobu je potrebné natrepať do našich materských škôlok či základných a stredných škôl. Nie, nemám nič proti vkusnej jesennej dekorácii, ale prekáža mi, ak do chudiniiek tekvic vyrezávame oči, robíme z nich strašidlá a rôzne bosorky na metlách, ktoré nám pristávajú pred domami alebo v obývačkách. S dušičkovým časom si dobre nevedeli poradiť ani komunisti, možno preto, že táto ošemetná téma sa dotýkala aj ich, pretože aj oni boli smrteľníci a z času na čas aj oni zabúdli na cintorín.

Haloween

Čo však dobre nevedeli komu-

ilustrácia snímka: M. Magda ml.

ilustračná snímka: M. Magda ml.

nisti, s tým si poradila súčasnosť hravo. Halloween je pre nás kresťanov niečo, čo nemá nič spoločné s Pamiatkou zosnulých, alebo so sviatkom Všetkých svätých. Pretláčať ho do našej kultúry mi pripadá celkom nekultúrne, ba dokonca zvrátené.

Bláznime sa, spievame, zabávame sa, tancujeme

Niektó si povie, prečo sa vôbec takouto „kravinou“ zaoberať? Nuž z jedného dôležitého faktu. Najmä my, súčasní a mladší rodičia, by sme mali veľmi zvážiť, čo svojim deťom odovzdáme. Je veľmi potrebné, aby sme deťom vysvetlili, že smrť je súčasťou nášho života. Halloween sa snaží práve túto skutočnosť vytesniť z nášho srdca. Deti sú vďačnou skupinou, ako to

urobiť čo najsofistikovanejšie. Prekryť pravdu o smrti a vôbec o tom s deťmi nehovoriť. Radšej si začneme vyrezávať hlavy z tekvic, vymyslíme si strašidelné párty, masky, bláznime sa, spievame, zabávame sa, tancujeme, čiže všetko možné, len nedopustíme, aby bolo počas týchto prvých novembrových dní ticho. Ticho a modlitbu zlý duch nechce. Premýšľať o tom, čo ma čaká po smrti, pomodliť sa za svojich blízkych, ktorí už nie sú medzi nami, je predsa príliš depresívne.

Čo by sa stalo?

Pýtam sa, čo by sa stalo, keby naše deti tu na Slovensku neinvestovali svoju energiu na vyrezávanie tekvic, alebo na to, ako zhotoviť čo najstrašidelnejšiu masku? Na to bude čas neskôr, keď bude sezóna

karnevalov, či maškarných bállov. Čo by sa stalo, keby sme sa s deťmi radšej rozprávali o realite života, možno o nádeji, možno o tom, aká bola moja babka či dedko pre mňa dôležitý, láskavý, vždy pripravený vypočuť ma, vždy mali pre mňa pripravenú malú dobrotu. Moja babka vedela uvariť ten najfantastickejší obed a dedko mi urobil úžasnú hojdačku. Prečo by si deti nemohli priniesť do školy malú voskovú sviečku? Potom by sme si urobili vychádzku na cintorín a tam ju v tichosti všetci zapálili a chvíľku postáli v spomienkach, áno aj v modlitbe.

Učme svoje deti

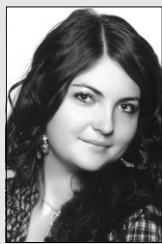
Učme svoje deti, nech v tomto čase nič neprehluší ticho horiacich sviec, nech prúdy modlitieb, myšlienok a spomienok tečú z našich srdiec k tým, ktorých sme mali tak veľmi radi. Myslím si, že je jedno, či sú rodičia veriaci, alebo neveriaci, neviem si predstaviť, že by niekto z nich nesúhlasil s tým, alebo dokonca odoprel mu možnosť zájsť na cintorín a zaspomínať si.

Nie, tekvice, strašidlá, halloween nie!

Počula som vyjadrenie jednej pani učiteľky, ktorá povedala: „No viete, dobu nemôžete zastaviť, je to súčasťou našej doby...“

Nie, tekvice, strašidlá, halloween nie! Vysvetľujme našim deťom s láskou realitu, ktorá je našou súčasťou. Oni to pochopia a to bude pre nás tým najdôležitejším. Nikto z nás „nevie ani dňa, ani hodiny“ a aj naše deti preto s realitou smrti môžu byť kedykoľvek konfrontované.

Bc. Martina Gondová

Lenka Novotná

Odpovede z ticha

Prvé novembrové dni sú už tradične časom spomienok a modlitieb za našich zosnulých. Cintoríny sa v tomto období razom zaplnili rozžiarenými sviečkami a kvetmi rôznych tvarov a farieb. Zrazu, akoby celé miesto ožilo. Svedčia o tom preplnené parkoviská a množstvo ľudí, ktorí stoja nad hrobmi sami, alebo s celou rodinou. Niektorí sa pošecky modlia, ďalší spomínajú, iní sa po dlhšom čase zvitávajú so svojimi vzdialenými príbuznými.

Tiché miesto, na ktorom je náhle zvláštny ruch. Počuť šepkajúcich ľudí, klopanie krokov, škrtnutia zápalkami i šuchot celofánu na kyticích. A potom zrazu zbadáte malé dieťa, ako sa svojimi drobnými rúčkami dotýka chladného nevlúdneho kameňa a pospevuje si...

Koľká irónia, však? Život je tu tak blízko smrti a tá ho aj tak nikdy nepremôže. Aj keby sa akokoľvek snažila, smrť zostane navždy len zábleskom alebo mostom niekam, kde je opäť a znova len Život.

Azda, na žiadnom z miest sa nedá tak veľmi zamýšľať nad životom, ako práve na cintoríne. Tu, kde by sme mali podľa všetkého meditovať nad pominuteľnosťou, smrťou a strachom, sa naopak, môžeme konečne zastaviť a premýšľať nad životom.

Naša rušná myseľ práve na tomto mieste nájde vytúžené ticho. Presne to ticho, ktoré hľadáme každý jeden deň a ktoré tak veľmi potrebujeme, aby sme utišili všetko, čo sa na nás valí v práci či v škole. Aby sme aspoň na chvíľu umlčali prehnané nároky spoločnosti a sústredili sa konečne na to, aké nároky máme sami

na seba.

V tomto tichu nás razom prepadne množstvo otázok. V duchu sa sami seba pýtame, či má toto všetko zmysel. Má zmysel sa náhlíť za najlepšimi výsledkami, keď nám po tomto všetkom zostane už len zopár sviečok a kvetov? Načo sa neustále niekam ponáhľať, niečo riešiť, vybavovať a presadzovať, keď sa aj tak raz všetko skončí? A vôbec, máme vôbec šancu niečo zmeniť?

S týmito otázkami sa nám vynárajú vlastné myšlienky. Či už na naše detstvo, na situácie, v ktorých sme sa možno mohli zachovať inak, než sme sa naozaj zachovali, na priateľov, ktorých sme stratili vlastnou nerozumnosťou či na šance, ktoré sme nevyužili pre strach zo zlyhania. Lenže všetko zlé je len dočasné a na konci všetkých negatívnych myšlienok je nádej, ktorá nám umožňuje začať opäť odznova, s čistým štítom. Tou nádejou je moment, keď ráno otvoríme oči a vydáme sa v ústrety novému dňu.

Odpovede na naše ťažké filozofické otázky o zmysle života k nám však nikdy priamo neprídu. Musíme si ich dešifrovať sami. Hoci, netreba ich ani

dlho hľadať, pretože sú všade naokolo. Stačí sa pozrieť na meno vášho blízkeho, ktorému ste práve zapálili sviečku. Určite naňho máte množstvo milých spomienok, jeho vety sa vám dôkladne vryli do pamäte a vy si ich často pripomínate, keď je vám ťažko, alebo keď ste v situácii, ktorá sa vám s daným človekom spája. Tiež je veľa vecí, za ktoré mu ďakujete. Nielen za tie príjemné, ale predovšetkým aj za dôležité lekcie, vďaka ktorým ste sa poučili a teraz dokážete podobným nástrahám ľahšie odolávať.

A po týchto myšlienkach sa znova sami seba opýtajte, či to malo zmysel. Áno, malo. Malo zmysel mať vo svojej blízkosti človeka, ktorému ste dôverovali, s ktorým ste trávili čas a ktorý vždy presne vedel, čo vás trápi. Malo zmysel mu venovať vždy hoci len kúsok voľného času a počúvať ho. A predovšetkým, malo zmysel ho mať vo svojom živote tak blízko.

Aj o nás raz takto budú rozprávať budúce generácie. Preto budme takými ľuďmi, na ktorých budú stále s láskou myslieť a bude sa im s nami spájať len veľa krásnych a príjemných spomienok.

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

„Nik ma nechápe, cítim sa hrozne osamelá“

Sú chvíle, keď sa človek cíti sám, či skôr osamelý. Sám uprostred davu. Sám uprostred luxusu. Sám uprostred moci a slávy. A zdá sa, že tú osamelosť nemôže odstrániť nič. Sú dievčatá, ktoré sa zvláštne obliekajú, nosia priliehavé šaty a veľmi krátke sukne, akoby tým chceli upútať pozornosť, akoby chceli ostatným povedať: „Prosím, pozrite sa na mňa, som sama.“ Sú chlapci, ktorí vymýšľajú podivné účesy, akoby chceli všetkým nakoľo povedať: „Pozrite sa na mňa,

ako sa cítim osamelý.“ Mnohí sa uzatvárajú do svojich izieb a celé hodiny počúvajú rock, trash či čiernu satanskú hudbu. No ich osamelosť nedokáže odstrániť nič. Všetky tieto aktivity môžu len na chvíľku rozptýliť myseľ a na nejaký čas uvoľniť a uspokojiť telo, ich srdce však zostáva prázdne.

Srdce však nemožno nikdy naplniť inak než Bohom. Len Boh dokáže zaplniť tvoje srdce a urobiť ťa šťastnou.

Boh nám nezakazuje chodiť na

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

diskotéky, športovať, pekne sa obliekať, nosiť krásne topánky a skrášľovať sa pomocou mejkapu, ružu, laku na nechty, veľmi jemných parfumov... Boh chce, aby si bola pekná a príťažlivá. Ale to, čo ťa robí skutočne krásnou, sú čnosti. Sú to najcennejšie diamanty, ktoré môžeš nosiť.

Môžeš byť sama bez toho, aby si bola osamelá. A môžeš byť osamelá bez toho, aby si bola sama. Reholné sestry v kláštore sú samy, bez manžela a detí, ale nie sú osamelé. Na druhej strane, dievčatá, alebo chlapci na diskotéke sa môžu cítiť hrozne osamelí, možno až tak, že po príchode domov si ľahnú na posteľ a plačú.

Pritúl sa k Ježišovi a už sa nebudeš cítiť sama. Nestaraj sa o to, čo ti hovoria ľudia, ktorých stretáš, ani o klebety, ktoré o tebe rozchyrujú. Môžu ťa kritizovať, ale nemôžu ti pomôcť. Iba Boh ti pomôže a dá ti pocit, že si Jeho milovaná dcéra a že tvoj život je dôležitý. Boh má s každým svoj úžasný plán. Ver, že aj s tebou.

ilustračná snímka: O. Székely

Ahoj, deti!

detskú stranu pripravuje: Tomáš Magda ml.

obrázok: internet

Máme po jesenných prázdninách, počas ktorých sme si spomínali na našich drahých zosnulých. Veríme, že sa s nimi raz v nebi stretneme. Toto bolo podstatou slávenia Šviatku všetkých svätých a Pamiatky zosnulých.

Vonku si zatiaľ ešte môžeme užívať slnečné počasie. Azda len chladný svieži vzduch, mráz a hmla nám hovoria, že vonku už dávno nie je september.

Viete, koľko dní ostáva do vianočných prázdnin? Ja som to za vás spočítal. Ostáva presne 45 dní. Nie veľa, čo poviete? Dvtedy si však ešte v škole raz počas týždňa oddýchneme, a to 17. novembra.

17. november – Deň boja za slobodu a demokraciu

U nás sa tento deň oslavuje ako štátny sviatok pod týmto názvom. Všeobecne je však známy ako Medzinárodný deň študentstva. Študenti v roku 1939 vyšli v Prahe do ulíc, aby protestovali proti okupovaniu našej krajiny – Československa. Dôsledkom bolo, že zavreli všetky vysoké školy a viac ako 1 200 študentov nacisti odviezli do koncentračných táborov. V roku 1989 študenti vyšli opäť do ulíc a demonštrovali proti socializmu. Tento pokus bol úspešný. Ak chcete vedieť viac o tejto udalosti, skúste sa spýtať svojich rodičov alebo starých rodičov, ktorí vám určite povedia možno aj to, ako si oni na tieto udalosti spomínajú.

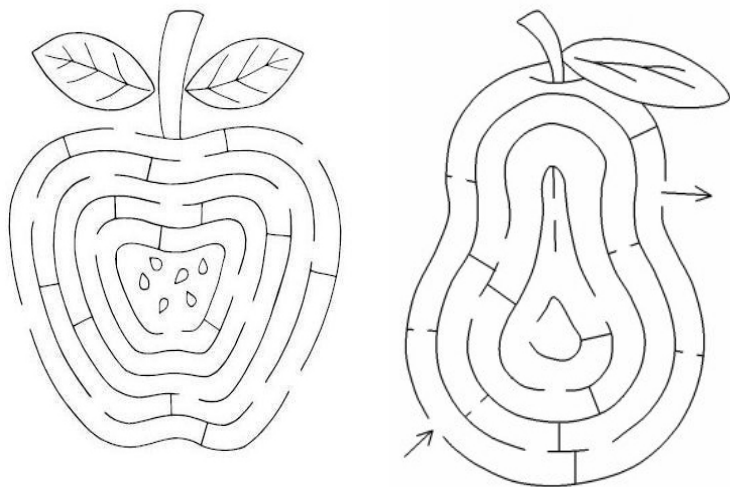
Do stopách svätých – sv. Alžbeta Uhorská

Narodila sa v roku 1207 v Bratislave alebo na území Maďarska. Bola dcérou uhorského kráľa Ondreja II. Po smrti jej matky mala k Bohu a viere ešte vrúcnejší vzťah. Bola veľmi skromná, vedela sa zriekať svetských vecí, podporovala chudobných. Pre chorých dala postaviť nemocnicu. Po smrti jej manžela sa utiahla do kláštora, kde žila veľmi skromne, napriek tomu, že pochádzala zo šľachtickej rodiny a bola grófkou. Zomrela 17. novembra v roku 1231 a v tento deň sa v cirkvi slávi aj jej spomienka. Pápež Gregor IX. ju po štyroch rokoch po jej smrti vyhlásil za svätú. Na jej hrobe sa stalo mnoho zázrakov.

Význam mena Alžbeta z hebrejčiny – Boh je štedrý. Atribúty: kôš s chlebom, alebo ružami, misa plná rýb, žobrák.

Je patrónkou žobrákov, sirôt, vdov, chorých, charity a mnohé rehoľné spoločnosti a dobročinné organizácie nesú jej meno.

Tomáš Magda ml. :)

Úloha:

Ovocie už máme dávno v našich komorách. Skús nájsť cestu až k semienkam vo vnútri jablka a hrušky. Na biológii ste sa učili, že jablko a hruška sú M...L...I...E. ;)

Naši drahí mladí čitatelia!

Skúste využiť náš časopis aj pre vašu budúcu novinársku kreativitu. Každému, kto sa bude chcieť prejavovať, poskytneme priestor pre jeho tvorbu.

Porta sancta

13. decembra 2015 bude v katedrále sv. Alžbety pri sv. omši o 10:30 h otvorená Mons. Bernardom Boberom, arcibiskupom-metropolitom Brána milosrdenstva v rámci mimoriadneho Svätého roku milosrdenstva. Z rozhodnutia otca arcibiskupa budú v našej diecéze otvorené taktiež Brány milosrdenstva i v ďalších 19 určených chrámoch.

Obrad začiatku jubilea spočíva v otvorení tzv. svätej brány. Je to brána, ktoré je otvorená iba počas Svätého roka, inak je zamurovaná. Svätú bránu majú všetky štyri hlavné baziliky Ríma: sv. Petra, sv. Jána v Lateráne, sv. Pavla za hradbami a Santa Maria Maggiore. Obrad otvorenia svätej brány symbolicky vyjadruje, že pri príležitosti Svätého roku sa veriacim ponúka osobitná cesta smerom k spáse. Svätá brána na ostatných bazilikách bude otvorená po Bazilike sv. Petra. Z rozhodnutia Svätého Otca budú Brány milosrdenstva otvorené i vo všetkých katedrálnych chrámoch po celom svete, ako aj v iných chrámoch, ktoré na to špeciálne určí miestny biskup. Brána milosrdenstva je spojená s možnosťou získať mnohé milosti pri zachovaní stanovených podmienok.

Určené chrámy s Bránou milosrdenstva v našej diecéze:

Katedrála sv. Alžbety v Košiciach

Konkatedrála sv. Mikuláša v Prešove

Bazilika Narodenia Panny Márie vo Vranove nad Topľou

Bazilika sv. Egídia v Bardejove

Farský kostol mučeníckej smrti sv. Jána Krstiteľa v Sabinove

Farský kostol sv. Martina v Lipanoch

Farský kostol Všetkých svätých v Humennom

Farský kostol Narodenia Panny Márie v Michalovciach

Farský kostol sv. Vavrinca, diakona v Sobrance

Farský kostol Návštevy Panny Márie v Trebišove

Farský kostol Zoslania Ducha Svätého v Moldave nad Bodvou

Pútnická kaplnka Narodenia Panny Márie vo filiálnej obci Svätá Mária, farnosť Rad

Pútnický kostol Narodenia Panny Márie v Malej Vieske

Pútnický kostol Ružencovej Panny Márie v Obišovciach

Pútnický kostol sv. Vojtecha v Gaboltove

Pútnický kostol sv. Jakuba vo Veľkom Šariši

Pútnický kostol Najsvätejšieho Tela Pána v Stropkove

Farský kostol Božieho milosrdenstva vo Svinej

Farský kostol Božieho milosrdenstva v Snine – sídlisko

Farský kostol Božieho milosrdenstva v Košiciach – KVP

Nedeľná polievka

V kuchyni nedeľná polievka
rozvoniava,
mamka je stále usmievavá.
Kvapky dažďa po okne
stekajú,
kam sa tí ľudia
tak ponáhľajú?

Zvony zvonja, vyzvávajú,
to nás do chrámu zvolávajú.

Podme prežiť deň sviatočný
s Ježišom,
stretnúť sa s ním
pod krížom.
Je nedeľa, sviatočný deň,
svätú omšu s Tebou, Pane,
prežiť chcem.

Preto do chrámu zavítajme
a pozorne počúvajte
slová kňaza,
ktorými sa nám prihovára,
veď toľko krásnych slov
o Tebe počujeme,
za to Ti, Pane,
ďakujeme.

Tá jedna hodina
rýchlo uplynie,
v našich srdciach
slovo Božie nech
čo najdlhšie zostane.

V mene Božom
domov sa vrátíme
a pri sviatočne
prestretom stole
dost času máme
a tak si nedeľnú polievku
vychutnáme.

Marta Pacovská, Široké

Trampoty v manželstve

97. Je potrebné zveriť sa so svojimi citmi

V predchádzajúcich témach som naznačil, že ak nám nejaká osoba opačného pohlavia dovolí vstúpiť do súkromného sveta jej myšlienok a citov, vytvára sa nebezpečná až zvodná blízkosť. Ak sa do toho ďalej ponárame, môže sa každému z nás začať zdať, že nám ten človek lepšie rozumie, alebo že nás viac potrebuje ako náš manžel či manželka.

Keď sme už dovolili, aby došlo k rozvinutiu silných citov, alebo nás ich nástup prekvapil, ich moc sa značne oslabí, ak o nich niekomu povieme.

Jeden manželský pár sa dávnejšie v našom spoločenstve zdôveril, ako sa počas prvého roka ich manželstva obaja v rôznom čase ocitli v situácii, že ich silno priťahovala

iná osoba. Čím dlhšie držali svoje myšlienky v tajnosti, tým silnejšou sa táto príťažlivosť stávala. Iba keď si manželia navzájom vyznali svoje city, bublina zamilovania rýchlo spľasla a zalúbenie sa pominulo.

Ak sa nám zdá nemožné povedať to svojmu manželovi alebo manželke, musíme si nájsť niekoho, komu dôverujeme a zveriť sa mu s tým.

Čím dlhšie nevera trvá, tým ťažšie sa dá vrátiť späť. Ľudia, ktorí sa vydali na cestu nevery, často hovoria o sile toho, čo cítia. Obvykle tvrdia, že nikdy predtým nezakúsili také intenzívne city k inej osobe a že sa im tieto city zdajú autentické a dobré. Niekedy vravia, že sa cítia, akoby prvýkrát naozaj žili a že to môže byť ich jediná príležitosť v živote prežiť takúto „lásku“. Cítia,

že sú bezmocne unášaní do budúcnosti plnej slobody a šťastia.

Takéto pocity sú veľmi nespohľadlivé! Vyžadujú pohľad z dlhodobej perspektívy: keď príde čas, táto zamilovanosť (podobne ako každá iná) sa vytratí. Vtedy sa vlastný manžel či manželka prestane javiť až taký nemožný. A neverný partner sa začne obzerať späť s pocitom žiaľu nad zničeným manželstvom a rodinným životom, hoci ukončenie lúboštného pomeru môže byť tým najťažším rozhodnutím v jeho živote.

Zo skúseností vieme, že aj po rokoch, ktoré potom budú nasledovať, toto rozhodnutie bude vnímať ako to najlepšie, čo mohol urobiť. Preto vážme si svoje sviatosťné manželstvo, strážme si city na uzde a nenechajme sa zlákať diabolovým pokušeniam. On veľmi dobre vie, ako sa dá na nás pôsobiť.

MUDr. B. Vaščák

ilustračná snímka: M. Magda ml.

ilustračná snímka: M. Magda ml.

Ohlášky

- **sobáš 14. novembra vo Vítaze o 14:00 h** – **Michal Uličný**, syn rodičov Petra a Danky rod. Birošovej, narodený v Prešove, bývajúci vo Vítaze a **Romana Fabiniová**, dcéra rodičov Jozefa a Márie rod. Uličnej, narodená v Krompachoch, bývajúca vo Vítaze

- **sobáš 14. novembra vo Vítaze o 15:30** – **Václav Čech**, syn rodičov Václava a Márie rod. Závadskej, narodený v Levoči, bývajúci vo Vítaze a **Zdenka Gočová**, dcéra rodičov Vladimíra a Dariny rod. Čuchtovej, narodená v Prešove, bývajúca v Prešove

Stalo sa:

- 18. 10. v nedeľu sa naše deti pred sv. omšami o 9:00 h v Ovčí a o 10:30 h vo Vítaze modlitbou posvätného ruženca za mier a jednotu pripojili k deťom na celom svete, v duchu myšlienky pátra Pia: „Keď sa milión detí pomodlí ruženec, vo svete zavládne mier“; túto akciu podporovala organizácia „Kirche in Not“

- **1. 11. v nedeľu na sviatok Všetkých svätých bola popoludní pobožnosť na cintoríne v Ovčí o 13:30 h a vo Vítaze o 14:30 h**

- 5. 10. – 1. 11. sa v našej far-

nosti konala petícia za záchranu kláštora Karmel v Košiciach, ktorú ohrozuje výstavba bytových domov v ich blízkosti

- **7. 11. v sobotu o 15:00 h sa v našom kostole sv. Jozefa, robotníka nahrávala korunka k Božiemu milosrdenstvu do televízie Lux; korunku sa predmodlievala sr. Clareta z Kongregácie Matky Božieho milosrdenstva z Košíc s účasťou našich veriacich**

Stane sa:

- 28. 11. oslávime 14. výročie konsekrácie kostola sv. Ondreja vo Vítaze a 23. výročie konsekrácie farského kostola sv. Jozefa, robotníka vo Vítaze; v daných kostoloch sa budú slúžiť slávnostné sväté omše

- **29. 11. oslávime 23. výročie konsekrácie filiálneho kostola sv. Barbory v Ovčí**

- 29. 11. bude v nedeľu po sv. omšiach zbierka na charitu – jeseň

- **30. 11. odpust sv. Ondreja oslávime v tomto starobyloom kostolíku sv. omšou o 18:00 h, ktorú bude celebrowať Juraj Riško, farár v Hanušovciach nad Topľou**

- 6. 12. odpustová slávnosť sv. Barbory v Ovčí so slávnostnou sv. omšou o 10:30 h, ktorú bude celebrowať Radoslav Sabol, kaplán v Jarovniciach

- **8. 12. v utorok slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie, prikázaný sviatok**

Prehľad bohoslužieb

		Víťaz		Ovčie	
9. 11.	Pondelok				
10. 11.	Utorok	17:00	† Ján Foriš (výročná)		
11. 11.	Streda			17:00	za účastníkov Pochodu za život z Ovčia
12. 11.	Štvrtok	7:00	† Ján		
13. 11.	Piatok	18:00	† Štefan a Jozef Birošovci	17:00	† Mária a Stanislav
14. 11.	Sobota	11:00	kostol sv. Ondreja - vlastný úmysel		
		14:00	sobáš: M. Uličný - R. Fabiniová		
		15:30	sobáš: V. Čech - Z. Gočová		
15. 11.	33. nedeľa cez rok - B	7:30	† Vavrinec a František	9:00	za farnosť
		10:30	† Helena Jenčová		
16. 11.	Pondelok				
17. 11.	Utorok	18:00	za ZBP rodiny Alžbety Uličnej		
18. 11.	Streda			17:00	50: Miroslav Kollár
19. 11.	Štvrtok	7:00	† Jozef a Mária Sirovičovci		
20. 11.	Piatok	18:00	za ZBP rodiny Ondrovej	17:00	† Roman Halko
21. 11.	Sobota	7:00	† Mária, Juraj a Mária		
22. 11.	Krisťa Kráľa - rok B	7:30	80: Katarína Stašíková	9:00	za farnosť
		10:30	80: Margita a 70: Andrej Galdunovci		
23. 11.	Pondelok				
24. 11.	Utorok	18:00	za ZBP Petra a jeho rodiny		
25. 11.	Streda			17:00	† Viktória a Jozef Šimčíkovci
26. 11.	Štvrtok	7:00	† Katarína a Daniel		
27. 11.	Piatok	18:00	† Cyril a Apolónia Novotní	17:00	† Milan, Margita a Štefan
28. 11.	23. a 14. výr. požeh. kostola	10:00	za farnosť		
		17:00	kostol sv. Ondreja - vlastný úmysel		
29. 11.	1. adventná nedeľa - rok C	7:30	za ZBP Imricha Jenču	9:00	za farnosť
		10:30	† Bernát Bednár		23. výročie požehnania kostola v Ovčí
30. 11.	Sv. Ondreja	18:00	60: Vladimír Čech, kňaz		
1. 12.	Utorok	18:00	† Andrej a Alžbeta Blizmanovci		
2. 12.	Streda			17:00	za zomrelých spolužiakov
3. 12.	Štvrtok	7:00	za kňazov, rehoľníkov a rehoľnice našej farnosti		
4. 12.	Sv. Barbory	18:00	† Apolónia Kandrová	17:00	na úmysel bohuznámej osoby
5. 12.	Sobota	7:00	za ružencové bratstvo	17:00	za mŕtvych členov ružencového bratstva
6. 12.	2. adventná nedeľa - rok C	7:00	za kňazov Juraja, Viliama, Olivera a Štefana	10:30	odpust sv. Barbory - za farnosť
		9:00	za ZBP bohuznámej osoby		
7. 12.	Pondelok				
8. 12.	Nepoškvrnené počatie P. Márie	7:00	za farnosť	17:00	† František, Anna a Jozef Kollárovci
		18:00	† Valent, Alžbeta, Valent a Veronika Čechovci		
9. 12.	Streda			17:00	za ZBP rodiny Jána Jenču
10. 12.	Štvrtok	7:00	† František a Apolónia Štofaníkovci		
11. 12.	Piatok	18:00	† Jozef, Jozefína a Jozef Jenčovci	17:00	† Ján, Štefan a Žofia Kollárovci
12. 12.	Sobota	7:00	† Mikuláš a Mária Uliční		
13. 12.	3. adventná nedeľa - rok C	7:30	za ZBP Vladimíra Čecha, kňaza a Evy Jenčovej	9:00	† Štefan Pribula
		10:30	za farnosť		

15. októbra 2015 - 100. výročie príchodu vdp. Čárskeho do farností Široké

1. novembra 2015 - Všetkých svätých